

Előterjesztés

Tárgy: Orosháza Város Önkormányzata gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak 2023. évi ellátásáról szóló beszámoló

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermek- és ifjúságvédelem azt a tevékenységet, jogszabály és intézményrendszert jelenti, amelynek célja a gyermekek családban történő nevelkedésének elősegítése, veszélyeztetettségük megelőzése és megszüntetése, valamint azoknak a gyermekeknek a helyettesítő védelme és a nevelésükről-gondozásukról történő gondoskodás, akik hatósági intézkedés következtében kikerülnek vér szerinti családjukból.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 1. § (1) bekezdése szerint: „e törvény célja, hogy megállapítsa azokat az alapvető szabályokat, amelyek szerint az állam, a helyi önkormányzatok és a gyermekek védelmét ellátó természetes és jogi személyek, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezetek meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújtsanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői kötelességek teljesítéséhez, illetve gondoskodjanak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről.”

A Gyvt. 2. § (1) – (2) bekezdései kimondják: „a gyermekek védelmét ellátó helyi önkormányzatok, gyámhatóság, bíróságok, rendőrség, ügyészség, pártfogó felügyelői szolgálatként eljáró fővárosi és vármegyei kormányhivatal (a továbbiakban: pártfogó felügyelői szolgálat), más szervezetek és személyek e törvény alkalmazása során a gyermek mindenképp felett álló érdekét figyelembe véve, törvényben elismert jogait biztosítva járnak el. Az (1) bekezdésben foglaltak szerint eljáró szervezetek és személyek tevékenységük során együttműködnek a családdal és - jogszabályban meghatározottak szerint - elősegítik a gyermek családban történő nevelkedését.”

A Gyvt. 14. § (2) bekezdése alapján: „a gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint e törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.”

A Gyvt. 96. § (6) bekezdése rögzíti: „**a települési önkormányzat és az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig - a külön jogszabályban meghatározott tartalommal - átfogó értékelést készít. Az értékelést - települési önkormányzat esetén a képviselő-testület általi megtárgyalást követően - meg kell küldeni a gyámhatóságnak.** A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat, illetve az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv felé, amely hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhatóság javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja.”

A beszámoló tartalmi követelményeit a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 10. számú melléklete tartalmazza.

A fentiek alapján Orosháza város közigazgatási területén a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó szervezetek, hatóságok együttműködésével az átfogó értékelés elkészítésre került, az előterjesztés mellékleteként megjelenő Orosháza Város Önkormányzata gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak 2023. évi ellátásáról szóló beszámolóba foglalva.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az alábbi határozati javaslat alapján Orosháza Város Önkormányzata gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak 2023. évi ellátásáról szóló átfogó értékelést tartalmazó beszámolóját jóváhagyjni szíveskedjen.

Határozati javaslat:

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete dönt arról, hogy:

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2023. évi ellátásáról szóló beszámolót jelen határozat melléklete szerinti tartalommal elfogadja.

Végrehajtásért felelős:

Dávid Zoltán polgármester, a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak 2023. évi ellátásáról szóló beszámoló aláírásáért,
Klemmné Kalcsó Lilla osztályvezető, a jóváhagyott és aláírt beszámoló Békés Vármegyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály részére történő megküldéséért.

Határidő: értelem szerint

Orosháza, 2024. április 3.

Dávid Zoltán
polgármester

„Akkor jó a világ, ha jó benne gyermeknek lenni.”

- Véghelyi Balázs -

B E S Z Á M O L Ó

**a gyermekjóléti és gyermekvédelmi
feladatok 2023. évi ellátásáról**

I. BEVEZETŐ

A gyermekek alapvető jogait és a jogaik érvényesítésének garanciáit, a gyermekek védelmének rendszerét, alapvető szabályait a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) határozza meg.

A törvény célja, hogy megállapítsa azokat az alapvető szabályokat, amelyek szerint az állam, a helyi önkormányzatok és a gyermekek védelmét ellátó természetes és jogi személyek, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezetek meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújtsanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői kötelességek teljesítéséhez, illetve gondoskodjanak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelem gondoskodásából kikerülő fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről.

A gyermeknek joga van testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez és a saját családi környezetében történő nevelkedéséhez.

A gyermeki jogok védelme minden olyan személy kötelessége, aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával, törvényes képviselőjével foglalkozik.

A gyermeki jogok érvényre juttatásának egyik garanciális pillére a gyermekek védelme érdekében kifejtett tevékenységek, a kialakult tendenciák megismerhetősége, ezért rögzítette a Gyvt. minden település részére kötelezettségként az átfogó értékelés elkészítését.

Orosháza Város Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat) beszámolási kötelezettségének a Gyvt. 96. § (6) bekezdésében foglaltak szerint tesz eleget, melynek formai, tartalmi követelményeit a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) (a továbbiakban: Gyer.) kormányrendelet 10. számú melléklete határozza meg.

II. A TELEPÜLÉS DEMOGRÁFIAI ADATAI, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A 0-18 ÉVES KOROSZTÁLYRA:

2023. január 1. napján Orosháza összlakossága: **26.788** fő volt.

2023. január 1. napján **4.362** fő tartozott a 0 – 18 éves korosztályba, melynek nemek szerinti megoszlása az alábbiak szerint alakul:

2.139 fő leány, és **2.223** fiú.

A korcsoport szerinti megoszlás a helyi népességnyilvántartó decentrum adatai alapján a következőképpen alakult:

2023. január 01.

0 - 2 év:	576 fő
3 - 5 év:	651 fő

6 - 14 év:	2.085 fő
15 - 18 év:	1.031 fő

III. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL, ILLETVE SZERVEZÉSÉBEN NYÚJTOTT PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK BIZTOSÍTÁSA:

3.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény (a továbbiakban: RGYK)

3.1.1. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult:

- az ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésre és – további rászorultsági feltételek megléte esetén – a szünidei gyermekétkeztetésre,
- évente két alkalommal (augusztus és november hónapokban) 6.000,-Ft alapösszegű vagy amennyiben a RGYK-ra való jogosultság mellett a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet is fenn áll, 6.500,- Ft emelt összegű pénzbeli támogatásra,
- a Gyvt.-ben és más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezmény (pl.: védendő fogyasztónak minősülő jogán, tandíj, költségmentesség, a felsőoktatásba jelentkező hátrányos helyzetű minden jelentkezési helyén 40 többletpontra jogosult) igénybevételére.

2022. december 31. napján a veszélyhelyzet ideje alatt a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság jövedelmi feltételeinek egyes szabályaitól való eltérésről szóló 344/2022. (IX. 9.) Korm. rendelet hatályát veszteszte.

2023. január 1. napjától a jegyző – kérelem alapján – abban az esetben állapíthatta meg az ellátásra történő jogosultságot, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a Gyvt.-ben szabályozott, a szociális vetítési alap összegének százalékában (180%, ha a gyermeket egyedülálló szülő vagy más törvényes képviselő gondozza; a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos vagy nagykorúvá vált gyermek esetében a nappali oktatás munkarendje, felsőfokú oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat; 165% az előzőekben nem nevesített esetekben) meghatározott értékhatárt és a vagyoni helyzet vizsgálata után is fennáll a rászorultság.

A gyermekvédelmi nyilvántartásunk szerint 2023. évben menedékes státuszú gyermekek jogán nem kérelmeztek RGYK-t.

2023. év folyamán 331 fő gyermek részére került megállapításra rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság. 2023. december 31-ei állapot szerint 319 fő gyermek részesült RGYK-ban, akik közül 6 fő betöltötte a 18. életévét és a feltételek alapján nagykorúként is jogosult volt a kedvezményre.

2023. évben három esetben került elutasításra a RGYK-ra irányuló kérelem, tekintettel az ügyfél vagyoni illetve jövedelmi helyzetére. Egy esetben az ügyfél

fellebbezését követően a Békés Vármegyei Kormányhivatal (a továbbiakban: Kormányhivatal) megváltoztatta az érdemi döntést és megállapította az érintett gyermekek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát.

A jegyzői feladat és hatáskör az Orosházi Polgármesteri Hivatal (a továbbiakban: Hivatal) Szociális, Gyámhatósági és Egészségügyi Osztály (a továbbiakban: Osztály) által valósultak meg.

3.1.2. 2023. évben minden tanítási szünetben megszervezésre került a szünidei gyermekétkeztetés. Az Önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő, a nagykorú jogosult kérelmére a déli meleg főétkeztést a hátrányos helyzetű gyermekek és a RGYK-ban részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére ingyenesen biztosította, amelynek költségeit az állam finanszírozta.

A menedékes státuszú gyermekekre megalkotott jogszabály a veszélyhelyzet ideje alatt szomszédos országban fennálló humanitárius katasztrófára tekintettel, az ideiglenes védelemre jogosultként elismert személyek foglalkoztatásával és juttatásaival kapcsolatos egyes szabályokról, valamint a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény végrehajtásáról szóló 301/2007. (XI. 9.) kormányrendelet módosításáról szóló 106/2022. (III. 12.) kormányrendelet 3/A. § alapján, ha a menedékes, a menedékesként elismerését kérő vagy az Ukrajnában állandó lakóhellyel rendelkező és 2022. február 24-én vagy azt követően Ukrajnából érkező magyar állampolgár gyermek, tanuló ellátásáról gondoskodik, kérelme alapján a gyermek, tanuló ingyenesen, a jogosultsági feltételek vizsgálata nélkül jogosult volt a Gyvt. szerinti intézményi és szünidei gyermekétkeztetés igénybevételére, a kérelem benyújtásától számított 6 hónapig. Fenti jogszabály alapján 2023. december 31. napjáig a településen menedékes státuszú gyermekek alanyi jogon vehették igénybe a szünidei gyermekétkeztetést – jogosultak száma: 4 fő, igénybe vevők száma: 0.

E kötelező ellátáson túl az Önkormányzat kizárólag az RGYK-ban részesülő gyermekek számára is nyújtott ingyenes szünidei étkeztetést. Az Önkormányzat 2023. évben is vállalta, hogy a szociális előirányzat terhére fedezetet biztosít az 5 hónapos és 18 éves kor közötti, RGYK-ban részesülő gyermekek ingyenes szünidei étkeztetéséhez.

A jogszabály előírásainak megfelelően a jogosult családok és személyek tájékoztatása minden szünidő megkezdése előtt időben megtörtént levél útján, mely a tájékoztatókon kívül tartalmazta az igényléshez szükséges kérelmet és a szükség esetén használandó meghatalmazást is. A rászoruló családok továbbá értesülhettek az oktatási intézmények révén és a helyben szokásos hirdetési módokon, mint például jegyzői és polgármesteri tájékoztatás a város honlapján való megjelentetése, és a helyi média szolgáltatón (OROSCAFÉ) keresztül is. Az alábbi táblázat a tájékoztatással érintett, jogosultsággal rendelkezők számát mutatja.

Orosházán 2023. évben szünidei gyermekétkeztetésre jogosultak száma:

Szünidei gyermek-étkeztetés	Szünidei étkezésre jogosult gyermekek száma <u>összes:</u>	Az összes jogosultból rendszeres gyermek-védelmi kedvezményre jogosult gyermekek száma:	Az összes jogosultból RGYK-s és hátrányos helyzetű gyermekek száma:	Az összes jogosultból RGYK-s és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma:	106/2022. Korm. rendelet alapján jogosult gyermekek száma
Tavaszi szünet	328	105	129	92	2
Nyári szünet	344	105	147	90	2
Őszi szünet	245	69	94	78	4
Téli szünet	287	68	118	97	4

A szünidei gyermekétkeztetés igénybe vétele nem kötelező. Az alábbi táblázat mutatja, hogy a jogosultak köréből a törvényes képviselő kérelme benyújtása után, hány gyermek részesült ténylegesen az étkeztetésben és ennek milyen költségvonzata volt.

Orosházán 2023. évben a szünidei gyermekétkeztetést igénybe vevők száma

Szünidei gyermekétkeztetés	Szünidei étkeztetésben részesülők száma (fő)	Szünidei étkeztetés költsége (eFt)
Tavaszi szünet	35	93,6
Nyári szünet	165	12168,5
Őszi szünet	30	85,1
Téli szünet	143	756,1

Az Önkormányzat 11.780.838,- Ft önerőt biztosított 2023. évben a szünidei étkeztetés kiadásaihoz az állami támogatáson felül.

A szünidei gyermekétkeztetés az Osztály, az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat (a továbbiakban: Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat), az Orosháza Város Önkormányzat Egységes Szociális Központ (a továbbiakban: OVÖ ESZK) Tanyagondnoki Szolgálat, az Orosháza Város Önkormányzati Napköziotthonos Óvoda (a továbbiakban: OVÖN Óvoda), a Prizma-Junior Közétkeztetési Zrt. (a továbbiakban: Közétkeztetési Zrt.) és a Hivatal Általános Igazgatási Osztály (a továbbiakban: Igazgatási Osztály) közterület-felügyelők együttműködésének eredményeként valósult meg. 2023. november 01. napjától a közterület-felügyelők a Városrendészet szervezeti egységén belül látták el ezt a feladatot.

3.1.3. Egyszeri pénzbeli juttatás

Az RGYK-ra jogosult gyermekek 6.000,-Ft alapösszegű pénzbeli támogatásban, míg a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek 6.500,-Ft emelt összegű pénzbeli támogatásban részesültek augusztus 1. és november 1. napján fennálló jogosultságukra tekintettel.

A pénzbeli támogatásban részesült gyermekek száma 2023. évben:

- 2023. augusztus 1. napján RGYK-ban részesült 329 gyermek, közülük 229 fő hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű.
- 2023. november 1. napján RGYK-ban részesült 270 gyermek, közülük 214 fő hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű.

Az alapösszegű és emelt összegű pénzbeli támogatás ellenértékét az állami költségvetés finanszírozta a Gyer. 68. §-a alapján.

A pénzbeli támogatás kifizetése az Osztály és a Pénzügyi és Gazdálkodási Osztály Költségvetési Csoport Segélypénztára (a továbbiakban: Segélypénztár) együttműködése által valósult meg.

3.2. Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása

A gyermekvédelmi gondoskodás körében, a Gyvt. szabályai alapján a jegyző hatáskörében kerül megállapításra a gyermek hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetének fennállása, amennyiben a hátrányos helyzet oka a szülők, a családba fogadó gyám alacsony iskolázottsága, alacsony foglalkoztatottsága, vagy az elégtelen, egészségtelen lakókörnyezet.

Az idevonatkozó szabályozás célja a gyermek körülményeiből, környezetéből adódó hátrányainak kompenzálása, esélyeinek növelése koragyerekkortól fiatal koráig, minél sikeresebb társadalmi beilleszkedésének elősegítése érdekében.

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet szempontjából meghatározó tényezők a következők:

- a) a szülő, gyám iskolai végzettsége alacsony, legfeljebb alapfokú végzettség (8 általános);
- b) a szülő, gyám alacsony foglalkoztatottsága;
- c) az elégtelen lakáskörülmények;
- d) a nevelésbe vétel, valamint a tanulói, hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt számára nyújtott utógondozói ellátás.

Hátrányos helyzetű az RGYK-ban részesülő gyermek, akinek esetében az a)-c) pontban foglalt körülmények közül egy fennáll.

Halmozottan hátrányos helyzetű az RGYK-ban részesülő gyermek, akinek esetében az a)-c) pontban foglalt körülmények közül legalább kettő fennáll, továbbá ide sorolandó a nevelésbe vett gyermek és az utógondozói ellátásban részesülő, tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A jegyző a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállásáról nyilvántartást vezet a saját hatáskörében hozott és a gyámhivatal által megküldött határozatok alapján.

A 2023. december 31-i állapot szerint hátrányos helyzetűek száma 136 gyermek (62 család volt érintett), a halmozottan hátrányos helyzetűek száma 100 gyermek (40 család volt érintett). A hátrányos helyzet fennállásának megállapítására jogosító feltételek az előfordulási gyakoriságuk szerint az alábbi sorrendbe rendezhetők: a szülő, a gyám alacsony iskolai végzettsége (118 fő), a szülő, gyám alacsony foglalkoztatottsága (4 fő) elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmények (14 fő). A halmozottan hátrányos helyzet fennállását megalapozó feltételek együttes előfordulásának gyakorisága: a szülő, a gyám alacsony iskolai végzettsége és elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmények (68 fő), a szülő, gyám alacsony iskolai végzettsége és a szülő, gyám alacsony foglalkoztatottsága (25 fő), a szülő, gyám alacsony foglalkoztatottsága és elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmények (2 fő), mindhárom feltétel együttesen jelen van (5 fő). Az eljárás során az egészségtelen, elégtelen lakókörnyezetre hivatkozás esetén mindenkor helyszíni szemle lefolytatása történik, kivéve a Orosháza Város Településfejlesztési Stratégiája által megjelölt szegregátumban elhelyezkedő ingatlanokban.

A jegyzői teljes körű feladatok ellátása az Osztály által valósultak meg.

3.3. Települési támogatás gyermekek létfenntartási gondjainak enyhítésére

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 25. § (3) bekezdés b) pontjának felhatalmazása alapján települési támogatás jogcímen a gyermekek eseti krízishelyzetének enyhítését szolgáló támogatás a „gyermekek rendkívüli települési támogatása”. Részletes szabályait a pénzügyi és természetbeni szociális ellátásokról szóló 17/2022. (IX. 29.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban Ö.r.) 17. §-a tartalmazza, amely szerint a támogatás a gyermekek létfenntartási gondjainak enyhítését, az alkalmanként jelentkező többletkiadások fedezését szolgálja.

2023. évben gyermek krízishelyzetére tekintettel 243 esetben volt kifizetés gyermekek rendkívüli települési támogatása jogcímen, összesen 3.064 eFt összegben. A támogatást az Önkormányzat a saját forrásai terhére nyújtotta.

2023. évben is sikerült a kérelmezett jogosultsági igényeknek eleget tenni, kérelem elutasítására nem került sor.

A támogatás nyújtását a Képviselő-testület a polgármesterre ruházta át, mely hatáskörben az Osztály járt el.

Az Ö.r. normaszövege kiegészítésre került az úgynevezett iskolakezdési támogatás jogcím tekintetében, melyet az augusztus 1-jén rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult 6-18 éves (korábban 6-16 éves) korú gyermekek részére nyújt Orosháza Város Önkormányzata. Figyelemmel az iskolai évkezdésre, gyermekenként 10eFt névértékű utalvány formájában, illetve az általános iskola első osztályát megkezdő gyermekek részére, az iskolakezdési támogatás mértéke gyermekenként további 10.000,- Ft. A kifizetést a Segélypénztár bonyolította le.

Már több egymást követő évben, így 2023-ban is az Önkormányzat a karácsony előtti időszakában, a családok és a nagykorú jogosultak többletköltségeinek enyhítésére, alapvető és tartós élelmiszereket, valamint édességeket is tartalmazó karácsonyi ajándékcsomagot nyújt azon személyeknek, akiknek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága tárgyév december 1. napján fennáll. A karácsonyi csomagok gyermekenként bruttó 11.998,- Ft/darab névértékűek, melyeket az arra rászoruló 126 család (gyermek szám 286 fő, ebből 5 fő nagykorúvá vált jogosult) vehette át az Osztály közreműködése által személyesen vagy meghatalmazott képviselő útján.

2023. januárjában az RGYK-ra való jogosultsága alapján a **Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program** keretében került sor élelmiszer segélycsomag átadására a 0-3 éves jogosult gyermekek részére. A projekt által 23 gyermek részesült segélycsomagban. A kiosztást a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Békés Vármegyei Kirendeltsége végezte, a kedvezményezettek kiértékelésében az Osztály, valamint a Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat működött közre a csomagok kiosztásában. A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Békés Vármegyei Kirendeltség tájékoztatása alapján az RSZTOP-1.1.1-16-2016-00002 azonosítószámú, „Rászoruló személyek számára természetbeni juttatás biztosítása az RSZTOP-1.1.1-16 felhívás 2. szakasz keretében” című kiemelt projekt és ezzel együtt a csomagosztások 2023. január 31-ével lezárultak.

3.4. Életkezési támogatás

2016. évtől az Önkormányzat életkezési támogatást nyújt azon újszülötteknek, akiknek anyakönyvezése időpontjában Orosházán bejelentett lakóhelyük van. 2023. április 26. napján 98 gyermek, 2023. október 18. napján 97 gyermek részére az Igazgatási Osztály által került átadásra ünnepélyes keretek között az életkezési támogatás. Az év folyamán összesen 195 kisgyermek kapott 25.000,- Ft értékű Edenred-utalványt, könyvet, rágókát továbbá babaköszöntő kártyát. Az életkezési támogatás összege 2023. július 01. napját követően született gyermekek esetében 40.000 forintra emelkedett, a 2023. év második felében született gyermekek a 2024. év tavaszi köszöntésekor részesülnek az emelt összegből.

Az önkormányzati feladatok – az életkezési támogatás kivételével - az Osztály által valósultak meg.

3.5. A gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok:

Orosháza városában a Közétkeztetési Zrt. által készített ételek jutnak el a legnagyobb számban az étkező óvodás, általános és középiskolás gyermekekhez. A Gál és Márta Kft. által üzemeltett kardoskúti Fehér-tó étterem szállítja az ételt az Aprajfalva Óvodába.

A speciális étrendet folytató gyermekek étkeztetésében a Gyopárosi Gasztronómiai és Turisztikai Kft. Speciális Ételek Konyhája (a továbbiakban: Speko) nyújt segítséget.

Az Önkormányzat biztosította 2023. évben is az ételallergiás gyermekek számára a tízórait és az uzsonnát is, az étkezés számukra ugyanazon térítési díjon érhető el, mint a nem ételallergiás gyermekek esetében.

A bölcsődei és óvodai gyermekétkeztetés esetében 2023. évben továbbra sincs 50%-os kedvezmény, míg 100%-os kedvezményt vehet igénybe az, aki RGYK-ra jogosult, három vagy több gyermek nevelkedik a családban, fogyatékos, vagy tartós beteg gyermek él a családban, nevelésbe vették, illetőleg a szülő a nevelési intézmény felé tett nyilatkozata alapján, amennyiben a család egy főre jutó jövedelme nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjáradékkal csökkentett összegének 130%-át.

3.6. Az alábbi tájékoztatás a nevelési-oktatási intézmények adatszolgáltatása alapján kerül bemutatásra.

3.6.1. Kisharang Bölcsőde:

A Kisharang Bölcsőde felújítási munkálatai miatt jelentős változás volt, hogy a bölcsőde befejező konyhája ideiglenesen - a kivitelezési munkálatok ideje alatt - 2022. június hónapban áthelyezésre került a OVÖ ESZK főzőkonyhájának egyik, erre a célra kialakított helyiségébe. 2023. március 22. napjától a gyermekek étkeztetése egyedi tálalásos rendszerben történt az év további részében. 1 fő konyhai kisegítő áthelyezésre került a Bóbita Bölcsődébe, feladata elsősorban az egyedi tálalás és mosogatás volt, időben elkülönülve a Bóbita Bölcsődében végzett tálalási és mosogatási munkafázisoktól. A főzőkonyha használatbavételi engedélyére 2023. december 21. napján került sor.

Ételallergiában és ételintoleranciában szenvedő gyermekek részére külön étrend biztosított, melyet dietetikus szakember iránymutatásai alapján készítettek el.

Az intézményt látogató kisgyermek (126 fő) vonatkozásában 2023. évben a szülők, hozzátartozók 99 %-a nem fizetett étkezési díjat, gondozási díj megfizetése alól pedig a családok 21 %-a mentesült.

3.6.2. Bóbita Bölcsőde:

A Bóbita Bölcsőde tálalókonyhával rendelkezik, ahol jól képzett és sok éves munkatapasztalattal rendelkező konyhai dolgozó segítette a gyermekek étkeztetésének lebonyolítását. Ételallergiában és ételintoleranciában szenvedő gyermekek részére külön étrendet biztosítottak, melyet dietetikus és ételmezező szakember iránymutatásai alapján készítettek el. A Kisharang Bölcsőde felújítási munkálatai miatt jelentős változás volt 2023-ban, hogy nem a Kisharang Bölcsőde befejező konyhája biztosította az étkeztetést. A Bóbita Bölcsőde kisgyermekének étkeztetéséről az OVÖ ESZK Központi Főzőkonyhája (erre a célra kialakított helyiségben történt az ételek elkészítése) gondoskodott.

Az intézményt látogató kisgyermek (42 fő) vonatkozásában 2023. évben a szülők 100%-a nem fizetett étkezési díjat, gondozási díj megfizetése alól pedig a családok 26 %-a mentesült.

Orosháza városában két **magánbölcsőde** működött 2023. évben is.

3.6.3. Lurkó Családi Bölcsőde:

2023. évben 19 fő három év alatti gyermek napközbeni ellátásáról gondoskodott az

intézmény. Bármilyen táplálék - allergia esetén a speciális étrendnek eleget tudtak tenni.

Lurkó Munkahelyi Bölcsőde:

2023. évben 7 fő 3 év alatti gyermek napközbeni ellátásáról gondoskodott, bármilyen táplálék - allergia esetén a speciális étrendnek eleget tudtak tenni.

3.6.4. APRAJAFALVA Családi Bölcsőde Hálózat:

2023. évben a szolgáltatási nyilvántartásban engedélyezett 24 fő három év alatti gyermek napközbeni ellátásáról gondoskodott az intézmény. Bármilyen táplálék - allergia esetén a speciális étrendnek eleget tudtak tenni a szülők vagy a Spéko által nyújtott szolgáltatás segítségével.

3.6.5. Óvoda:

Az óvodások száma 2023. évben 753 fő volt.

Az óvodás gyermekek mintegy 89 %-a (671 fő) részesült 100 %-os kedvezményes étkeztetésben.

	Orosháza Város Önkormányzat Napköziotthonos Óvodája	Forrás Református Óvoda	Székács József Evangelikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium	Eötvös József Katolikus Általános Iskola és Óvoda	Wesley János Gyógynevelési Óvoda, Általános Iskola, Fejlesztő Nevelés- oktatást Végző Iskola, Szakiskola
Óvodások száma	442	79	140	78	14
100 %-os kedvezményre volt jogosult a Gyvt. 21/B. § (1) bekezdés a) pontja alapján	409	52	121	75	14
Ellátottak százalékában	93 %	66 %	86 %	96 %	100 %

Orosháza városában két **magánóvoda** működött 2023. évben is. A gyermekétkeztetéssel összefüggésben az alábbi számadatokat nyújtották az intézmények:

	Lurkó Óvoda	APRAJAFALVA Óvoda
Óvodások száma	25	23
100 %-os kedvezményre volt jogosult a Gyvt. 21/B. § (1) bekezdés a) pontja alapján	25	0
Ellátottak százalékában	100 %	0 %

3.6.6. Iskola:

Az Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola Székhelyintézménye és Tagintézményeiben összesen 581 diák tanul.

Kedvezményes étkeztetésben 253 gyermek (43,54 %) részesült, ebből 75 fő (29,64 %) 100 %-os és 178 fő (70,35 %) 50 %-os kedvezménnyel étkezhetett.

Kedvezményben részesülők száma 2023. évben:

Intézmény	Összes tanulói létszám (fő)	Kedvezmény (fő)	
		100 %	50 %
Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola Székhelyintézmény	369	30	87
Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola Rákóczitelepi Tagintézmény	91	24	37
Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola Czina Sándor Tagintézmény	121	21	54

Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium és Kollégium

Tanulói összlétszáma 605 fő. Ebből 52 fő gyermek részesült kedvezményes étkeztetésben az alábbiak szerint:

100 %-os étkezési támogatásban részesült: 1 fő gyermek (2%),
50 %-os étkezési támogatásban részesült: 51 fő gyermek (98%).

Gyulai Szakképzési Centrum Kossuth Lajos Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium

Tanulói összlétszáma 656 fő, felnőttképzésben részt vettek száma 116 fő. Ebből 16 gyermek (2%) részesült kedvezményes étkeztetésben az alábbiak szerint:

100 %-os étkezési támogatásban részesült: 10 fő gyermek (63%),
50 %-os étkezési támogatásban részesült: 6 fő gyermek (37%).

Orosházi Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola

Tanulói összlétszáma: 512 fő, ebből 92 gyermek (18%) részesült kedvezményes étkeztetésben az alábbiak szerint:

100 %-os étkezési támogatásban részesült: 4 fő gyermek (0,78 %),
50 %-os étkezési támogatásban részesült: 88 fő gyermek (1,56%).

Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium

Az általános iskola tanulói létszáma 431 fő, a gimnázium tanulói létszáma 162 fő, amely összesen 593 fő. Ebből 156 gyermek (26,31%) részesült kedvezményes

étkeztetésben az alábbiak szerint:

100 %-os étkezési támogatásban részesült:	25 fő gyermek (16,02%),
50 %-os étkezési támogatásban részesült:	131 fő gyermek (83,97%).

Eötvös József Katolikus Általános Iskola és Óvoda

A tanulók összlétszáma 320 fő.

Ebből 98 gyermek (30,6%) részesült kedvezményes étkeztetésben az alábbiak szerint:

100 %-os étkezési támogatásban részesült:	29 fő gyermek (30 %),
50 %-os étkezési támogatásban részesült:	39 fő gyermek (70 %).

Wesley János Gyógypedagógiai Óvoda, Általános Iskola, Fejlesztő Nevelés-oktatást Végző Iskola, Szakiskola

A tanulók összlétszáma: 107 fő. Ebből 74 fő (69,15%) részesült kedvezményes étkeztetésben az alábbiak szerint:

100 %-os étkezési támogatásban részesült:	36 fő gyermek (48,64 %),
50 %-os étkezési támogatásban részesült:	38 fő gyermek (51,35 %).

3.7 Családvédelmi koordináció és Családi jogállás rendezése

3.7.1. Családvédelmi koordináció

A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII.23.) Korm. rendelet 1/A. § értelmében a távoltartásról szóló törvény szerinti családvédelmi koordinációért felelős szervként is ellátta feladat- és hatáskörét az Osztály.

2023. évben az ügyészségek és az Orosházi Járásbíróság tájékoztatásaival kezdeményezték a koordinációs feladatok ellátását. Összesen az év során 3 tájékoztatás került megküldésre a Hivatal jegyzője részéről, melyből 1 esetben kiskorú gyermekek is megjelentek a bántalmazó fél családjában és erre is figyelemmel indította el az érintett hatóság az eljárást. A jelzést követő nyolc napon belül a bántalmazott fél részére minden esetben kiküldésre kerül a levél, melyben tájékoztatást kapnak arról, hogy mely szervhez és hatósághoz forduljanak a bántalmazások során. Az Osztály egy esetben sem kellett, hogy a „koordinációs kerekasztalt” összehívja, tekintettel arra, hogy a bántalmazott fél sem személyesen sem más módon nem kereste fel az Osztályt.

3.7.2. Családi jogállás rendezése

Családi jogállás rendezése feladatkörére tekintettel 2023. év folyamán az apa adatai nélkül anyakönyvezett kiskorúak száma 4 fő volt. Ebből 1 fő gyermek esetében teljes hatályú apai elismerő nyilatkozattal rendezésre került a gyermek családi jogállása az Igazgatási Osztály anyakönyvvezetője által.

3.7.3. Nagykorú apa esetében teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat felvétele

Nagykorú apa esetében teljes hatályú apa elismerő nyilatkozat felvételére nem került sor 2023. évben.

3.7.4. Hozzájárulás a kiskorú gyermeknek az apaság megállapítása iránti perben az anya pertársaként való részvételéhez

2023. évben hozzájárulás a kiskorú gyermeknek az apaság megállapítása iránti perben az anya pertársaként való részvételhez nem történt.

3.7.5. Az ismeretlen szülőktől származó gyermek és képzelt szülők adatainak megállapítása

2023. évben az ismeretlen szülőktől származó gyermek és képzelt szülők adatai nem kerültek megállapításra.

3.7.6. A gyermek nevének megállapítása, ha a szülői felügyeletet közösen gyakorló szülők a gyermek családi és utónevének meghatározásával kapcsolatos megállapodásukat az anyakönyvvezető felhívásától számítva harminc napon belül nem jelentik be vagy a gyermek mindkét szülője ismeretlen

2023. évben nem indult I. fokú gyámhatósági eljárás.

3.7.7. A gyermek utónevének megállapítása, ha a szülői felügyeleti jogot az a szülő gyakorolja, aki az anyakönyvvezető felhívása ellenére a gyermek utónevét - a felhívás közlésétől számított harminc napon belül - nem határozza meg.

2023. évben nem indult I. fokú gyámhatósági eljárás.

3.8. SOS Gyermekfalvak Magyarországi Alapítványa (a továbbiakban: SOS Gyermekfalvak):

2021. október 1. napján a Gyvt. 94. § (3) bekezdés b) pontja értelmében az Önkormányzat és az SOS Gyermekfalvak öt évre szóló ellátási szerződést kötött azzal, hogy Orosháza város közigazgatási területén élő, 0-18 éves gyermekek részére, akiknek családban történő nevelését a szülő – egészségügyi körülménye, életvezetési problémája, indokolt távolléte vagy más akadályoztatása miatt – nem tudja megoldani, a gyermekek védelme okán, Gyermekek Átmeneti Otthona keretében, átmeneti gondozás ellátását biztosította. Az SOS Gyermekfalvak 2023. január 1. napjától - 2023. december 31. napjáig két férőhely állandó rendelkezésre állását biztosította szolgáltatási hozzájárulás fejében.

IV. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ ELLÁTÁSOK BEMUTATÁSA:

4.1. Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat tevékenysége:

A gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalatai (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben lévő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai)

4.1.1. A gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalatai

Két önálló szervezeti egységgel biztosítja a szolgáltatást a Szolgálat, illetve a Központ, melyeknek feladatellátása az alábbi településekre terjed ki:

A Szolgálat szolgáltatás tekintetében: Békéssámson, Csanádapáca, Csorvás, Gádoros, Kardoskút, Orosháza, Pusztaföldvár, Tótkomlós.

A Központ feladatai tekintetében: Orosházi Járás valamennyi települése, azaz Békéssámson, Csanádapáca, Gádoros, Kardoskút, Nagyszénás, Orosháza, Pusztaföldvár, Tótkomlós.

A Szolgálat családsegítő munkatársai a gesztor intézményben és valamennyi területi irodában megtalálhatóak ügyfélfogadási időben. Ügyfélfogadási időn túl – probléma esetén – a Gyermekjóléti Központ által működtetett készenléti szolgálat telefonszáma hívható, mely minden területi irodában kifüggesztésre került.

2023-ban Orosházán 7 fő családsegítő munkatárs dolgozott.

A Központ esetmenedzser munkatársai helyben elérhetőek voltak a lakosság számára. Orosházán, Csanádapácán, Gádoroson és Tótkomlóson az esetmenedzsereknek a területi irodákban volt található a munkavégzés helye, és heti rendszerességgel, meghatározott időpontokban ügyfélfogadást tartottak Kardoskút, Békéssámson, Pusztaföldvár és Nagyszénás településeken a szakmai programban leírtak szerint. Az egy szakemberre jutó ellátott települések számát a gondozotti esetszám és a földrajzi távolság határozta meg. Az ügyfélfogadási idő meghatározásánál figyelembe vették a település adottságait, az ellátott családok számát, valamint a problémák nagyságát.

2023-ban Orosházán 4 fő esetmenedzser, 1 fő szociális diagnózist készítő esetmenedzser, 5 fő teljes állásban és 2 fő részmunkaidős foglalkoztatás keretében foglalkoztatott óvodai és iskolai szociális segítő (Orosháza járási területén), valamint 4 fő tanácsadó (jogi, pszichológiai, gyermeknevelési és pénzügyi) dolgozott.

Szociális diagnózis

A törvényi előírásnak megfelelően ezt a feladatot intézményük foglalkoztatásában jelenleg is 1 fő végzi teljes állásban.

A szociális diagnózis szerepe

A diagnózis készítése az a folyamat, amely megalapozza az egyén szociális támogatását és a majdani szolgáltatónál a szolgáltatási terv elkészítését, valamint megvalósítását, és amelynek során képet kaphatunk az egyén aktuális helyzetéről és állapotáról. A diagnózis egyfajta értékelési folyamat is, amelyben az egyén életútját, önmagáról alkotott képét és az esetleges vizsgálatok eredményeit a diagnózist készítő és maga az érintett személy összevetik.

A diagnózis készítése során felszínre kerülő problémák kezelése érdekében megállapításra kerülnek azok a szolgáltatások, amelyek megteremtik a fejlesztéshez, a normális működéshez szükséges feltételeket, továbbá meghatározásra kerül a megvalósítás határideje, megtörténik a célok elérését gátló és segítő erőforrások, kockázatok számbavétele. A diagnózis elkészítésében az ellátottnak aktívan részt kell vennie, nélküle a terv nem készíthető el.

Az esetmenedzsernek az első találkozástól számítva 15 nap áll rendelkezésre a diagnózis elkészítésére. Krízishelyzetben természetesen a szociális diagnózis elkészülte előtt is lehetőség van szolgáltatás igénybevételére és annak nyújtására.

A szociális diagnózis készítését kezdeményezheti:

1. Szolgálat
2. Központ
3. Jelzőrendszer

Szociális diagnózis tartalma

A szociális diagnózis elkészítését adatlap segíti, melyben zárt és nyitott kérdések egyaránt szerepelnek, és melyben az adott válaszok értékelése után lehetővé válik a szükséglet meglétének, mélységének, intenzitásának értékelése, valamint a megfelelő szolgáltatás kiválasztása.

Fentiek értelmében a szociális diagnózishoz kapcsolódó felmérő adatlap funkciója egyrészt a szolgáltatási rendszerben elérhető szolgáltatási elemekre vonatkozó szükséglet meglétének vizsgálata, másrészt a fennálló szükségletek erősségének értékelése.

A szociális diagnózis felvétele során megismerkedhetnek az egyén családi helyzetével, lakókörülményével, egészségügyi állapotával, munkaerő piaci státuszával. A beszélgetés során a szociális diagnózist készítő esetmenedzser számára az is kiderül, hogy az egyén alkalmas-e önálló életvitelre, és amennyiben nem, milyen tényezők akadályozzák, gátolják, vagy éppen segíthetik őt ebben, és milyen szolgáltatások szükségesek ahhoz, hogy hosszabb távon önállóan tudja életét támogatni.

Amennyiben gyermeket, illetve gyermekeket érintő problémák is felmerülnek, a rájuk vonatkozó adatlap kitöltése is szükségszerű.

Mindezek ismeretében összegzésként megállapításra kerül egyes szükségletek hiánya, valamint a szükségletek kielégítéséhez szükséges szolgáltatási formák beazonosítása.

Tapasztalatok:

A beérkező kérelmek új és már folyamatban lévő esetek kapcsán jelennek meg a Központnál és a Szolgálatnál. Orosházán a 2023-as évben 21 kérdőív kitöltésére került sor, amelyben 21 felnőtt személy volt érintett.

A feltárt problémák megoldásához szükséges szolgáltatások Orosháza járási szinten elérhetőek voltak.

Szociális diagnózis statisztikai adatai

Település: Orosháza	
Kérelmek száma összesen:	21
Diagnózis felvételének kezdeményezője szerint:	
1. Családsegítő Szolgálat kezdeményezésére:	13
2. Gyermekjóléti Központnál jelentkező:	8
3. Jelzőrendszer kezdeményezésére:	0
Probléma típusa szerint:	
1. Családi kapcsolatokra vonatkozó problémák:	1
2. Lakhatási probléma:	0
3. Anyagi helyzettel kapcsolatos probléma:	1
4. Foglalkoztatással kapcsolatos probléma:	1
5. Egészségi állapottal kapcsolatos probléma:	0
6. Gyermekkel kapcsolatos problémák:	14
7. Társas kapcsolatokból fakadó problémák:	4
8. Életviteli problémák:	0
9. Egyéb:	0
Érintett fő összesen:	21
gyermek:	0
felnőtt:	21

Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység:

Jogszábeli háttér

Az utóbbi évtizedekben számos gazdasági, társadalmi, valamint politikai változás ment végbe, melynek hatására az óvodák és iskolák rengeteg új kihívással találtak szembe magukat. Ezzel egyidejűleg a családok belső működése, nevelésben betöltött szerepe és életvitele is átalakult. A problémával küzdő gyermekek száma drasztikusan megemelkedett, ami további terheket rótt az egyébként is leterhelt pedagógusokra. Ezen kialakult helyzet kezelésére, továbbá a gyermekek, tanulók veszélyeztetettségének megelőzése érdekében valamennyi köznevelési intézményben bevezetésre került az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység. A feladatellátás a Gyvt., valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet (a továbbiakban: NM rendelet) alapján történik.

A jogszábeli 1.000 fő köznevelési intézményben nyilvántartott gyermekekre vetítve 1 fő (40 óra) alkalmazását írja elő, így a létszám tekintetében az orosházi járásban 5 kolléga főállásban, 2 fő pedig rész munkaidőben látja el a feladatot.

A tevékenység célja

Az NM rendelet rendelkezései értelmében az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység célja a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében támogatást nyújtani a köznevelési intézménybe járó gyermekeknek, a gyermekek családjának, valamint az intézmény pedagógusainak és az intézményben megjelenő egyéb szakembereknek. Az óvodai és iskolai szociális segítő a szociális munka módszereivel látja el feladatait, ennek keretében segíti:

- a gyermeket a korának megfelelő nevelésbe és oktatásba való beilleszkedésében, tanulmányi kötelezettségei teljesítésében,
- a gyermeket a tanulmányi előmeneteléhez, későbbi munkavállalásához kapcsolódó lehetőségei kibontakozásában,
- a gyermek tanulmányi kötelezettségeinek teljesítését akadályozó tényezők észlelését és feltárását,
- a gyermek veszélyeztetettségének kiszűrését,
- a jelzőrendszer működését.

Segítő munka az intézményekben

A Központ 2018. szeptembere óta óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatást biztosít Orosháza járás közigazgatási területén.

Az óvodai- és iskolai szociális segítő szolgáltatás ellátásáról a Gyermekjóléti Központ szükséglet felmérést készít, majd ez alapján együttműködési megállapodást köt a köznevelési intézményekkel.

Az óvodai és iskolai szociális segítők nagyon sokrétű munkát végeznek. Segítségét nyújtanak a hozzájuk forduló gyermekek, szülők és szakemberek számára egyaránt.

Az alapvető problémák, amelyek a legtöbb esetben felmerülnek:

- rossz szociális háttér,
- anyagi- és megélhetési problémák,
- családi - és egyéb konfliktusok,
- magatartási problémák,
- konfliktushelyzetek diák-diák, tanár-diák, tanár-szülő között,
- tanulási- és részképesség zavar,
- elhanyagolás,
- életviteli problémák,
- nevelési problémák,
- kapcsolattartási problémák,
- agresszió,
- tanár- diák közötti kommunikációs nehézségek,
- tanár- szülő közötti kommunikációs nehézségek,
- magas számú igazolt, vagy igazolatlan hiányzás,
- válás, gyermekelhelyezés, kapcsolattartási problémákból adódóan a gyermeknél jelentkező pszichés zavarok.

Az intézményben dolgozó szakemberek a felmerülő problémák megoldása érdekében prevenciós programok lebonyolításában vesznek részt. Az intézményekben a gyermekekkel végzett egyéni, illetve kiscsoportos munka kerül leginkább előtérbe. Ilyenkor az általuk megjelölt, vagy az iskolapszichológus, illetve más szakember által delegált problémákról beszélgetnek a segítőkkel kötetlenül, a kisebbekkel pedig játékos, mesés formában, továbbá prevenciós csoportokat vezetnek.

A szociális segítő szakemberek egyedül, vagy másik szakemberrel közösen az alábbi programokat tartották gyermekek számára, amelyekkel a diákság nagyrészt elérték:

- könyvklub,
- prevenciós mesecsoport,
- mesecsoport gyermeki jogok témakörben óvodásoknak,
- gyermekek jogai - ifjúsági csoportfoglalkozás,
- bullying prevenciós csoport,
- tanulásmódszertani foglalkozás,
- boldogság óra,
- érzékenyítő foglalkozás,
- konfliktuskezelő óra,
- egymás elfogadására irányuló bizalmi kör,
- foglalkozás tartása az élménypedagógia és drámapedagógia módszereivel,
- nyugi ovi program,
- nyugi sulis program,
- önismereti és pályaválasztási foglalkozás,
- internethasználati szokásokkal kapcsolatban foglalkozás,
- központi felvételi vizsga előtti testi-lelki tippek,
- közösségépítő csoportfoglalkozás,

- tematikus csoportok tartása aktuális témához kapcsolódóan,
- stresszoldás relaxációs technikák alkalmazásával mesefoglalkozás keretében.

A Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat által gondozásban lévő gyermekekkel kapcsolatban végték el a vállalt feladataikat, mint például konzultáltak az érintett osztályfőnökökkel, ezáltal biztosítva a hatékony és gördülékeny információáramlást a két intézmény között, vagy óralátogatások keretében megfigyelték az érintett gyermekeket.

A nyár folyamán bekapcsolódtak az Önkormányzat által megszervezett napközis tábor lebonyolításába, Erzsébet-tábor keretében Zánkán táboroztattak 13 orosházi hátrányos helyzetű gyermeket, valamint kirándulást szerveztek és kíséretet biztosítottak Kiskőrös, Mezőtúr, Gyomaendrőd, Szolnok és Kecskemét településekre gyermekek és családok számára, ahol a helyi nevezetességek megtekintése mellett a résztvevők számára élményekkel gazdag kikapcsolódást is biztosítottak.

A Központ által hatósági döntést követően gondozott gyermekek száma (fő)

	Védelembé vett	Ideiglenes hatállyal elhelyezett	Nevelésbe vett	Utógondozói szakellátásból kikerült	Összesen
Érintettek száma	119	3	69	11	202

A Központ a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújtott, amelynek keretében:

- utcai és lakótelepi szociális munkát,
- kapcsolattartási ügyeletet,
- kórházi szociális munkát,
- gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot,
- óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet,
- szociális diagnózis felvételét,
- jogi tájékoztatás nyújtást és pszichológiai tanácsadást,
- pénzügyi, valamint gyermeknevelési tanácsadást,
- családkonzultációt, családi döntéshozó konferenciát biztosít.

Speciális szolgáltatások keretein belül végzett tevékenységek és azokkal ellátott személyek adatai:

Tevékenység	Speciális tevékenységek száma (darab)	Speciális tevékenység keretein belül ellátott személyek száma (fő)
Kapcsolattartási ügyelet	40	22
Utcái (lakótelepi) szociális munka	109	32
Kórházi szociális munka	28	30

Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység (járás területén)	2326	2841
Szociális diagnózis felvétele	21	21
Készenléti szolgálat	40	31
Jogi tanácsadás	30	29
Pszichológiai tanácsadás	190	79
Fejlesztőpedagógiai ellátás	120	5
Hátralékkezelési tanácsadás	30	10
Összesen	2934	3109

Kapcsolattartási ügyelet

A szolgáltatás célja, hogy a gyermekek szülei házasságának vagy élettársi kapcsolatának felbontását követően is kapcsolatban maradjanak szüleikkel, nagyszüleikkel, testvéreikkel, továbbá nyugodt, semleges helyen biztosítsák a velük való rendszeres találkozást.

Járásbíróság vagy a gyámhatóság döntése értelmében 2023-ban 40 alkalommal, 22 fő esetében voltak kötelesek a feladat ellátásáról gondoskodni.

Készenléti szolgálat

Feladata a Gyermejkölési Központ és Családsegítő Szolgálat nyitvatartási idején túl felmerülő krízishelyzetben történő azonnali segítség, tájékoztatás vagy tanácsadás. A mobil telefonszám a nap 24 órájában hívható. Az ügyeletes munkatárs fogadja a hívásokat és megteszi a szükséges intézkedéseket.

2023. év során 40 esetben érkezett hívás, melyek alkalmával a kliensek elsősorban tájékoztatást, információnyújtást kértek, de előfordult az is, hogy lakhatási problémák megoldásában, családok átmeneti otthonába való elhelyezésben kértek segítséget. A 2023-as évben egyre gyakoribbá vált, hogy a hétvégére szabályozott kapcsolattartások alkalmával gondok merültek fel a felek között, és ennek tisztázása érdekében hívták a készenléti szolgálat telefonszámát, vagy a vitás felek feldolgozatlan traumáik ventilálására keresték az ügyeletes kollégát.

Utcai és lakótelepi szociális munka

Célja különösen a magatartásával testi, lelki, értelmi fejlődését veszélyeztető gyermekek és fiatalok felkutatása, - szabad idejét az utcán töltő, kallódó, csellengő gyermekek speciális segítése. További cél, számukra alternatívák kínálása szabadidejük eltöltésére, valamint helyet biztosítani kortársaikkal, vagy éppen más korosztályokkal való találkozásaiakra.

Kórházi szociális munka

Célja a szülészeti- nőgyógyászati, valamint a csecsemő és gyermekosztályon a kórházi nővérrel együttműködve a válsághelyzetben lévő anya és gyermekének segítése.

A kórházi szociális munkát heti egy alkalommal két órában végezte a Központ

munkatársa. Az időbeosztás rugalmasan került kialakításra, így a beérkezett jelzésekre a hét bármely napján tudott hatékonyan reagálni. Sikerült jó kapcsolatot kialakítani a fentebb említett kórházi osztályokkal, kölcsönös tájékoztatással segítették egymás munkáját.

Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A családsegítő tevékenység az életvezetési problémákkal, szociális és mentálhigiénés problémákkal küzdő, illetve krízishelyzetbe került családok, és személyek ellátása.

A szolgáltatás célja a családok/személyek életvezetési képességének megőrzése, a krízishelyzetük megszüntetése, illetve preventív ellátások biztosítása.

A szolgáltatás feladata olyan személyes szociális szolgáltatás nyújtása, amely a szociális munka eszközeinek és módszereinek felhasználásával hozzájárul az egyének, a családok, valamint a különböző közösségi csoportok jólétéhez és fejlődéséhez, továbbá a szociális környezetükhöz való alkalmazkodáshoz.

Az adósságkezelési szolgáltatás célja, feladata

A szolgáltatás azoknak a lakhatással összefüggésben eladósodott, szociálisan rászoruló családoknak kíván segíteni, akik maguk is képesek és képesek tartozásuk részbeni megfizetésére. Az adósságkezelési szolgáltatás kételemű ellátás: egyrészt tanácsadás nyújtása, másrészt az Önkormányzat által természetben nyújtott támogatás.

Célja az eladósodott háztartások fizetési képességének helyreállítása, de nem alkalmas a fizetéképtelen háztartások adósságának teljes tehermentesítésére, és a fizetési készséget nem mutató háztartások támogatására.

A Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat az egyének és a családok életvezetési képességeinek megőrzése, valamint az egyén és a család életében jelentkező probléma megszüntetése érdekében tett tevékenységei:

Tájékoztatás: a különböző szociális, családtámogatási és társadalombiztosítási ellátásokról, a hozzájutás módjairól. A Központ és a Szolgálat munkatársai szórólapokat készítettek, melyeket klienseik rendelkezésére bocsátottak. A családsegítő munkatársak naprakész információval rendelkeztek a legújabb ellátási formákról az internet és a továbbképzések jóvoltából, más szociális ellátási formákról, segítő intézményekről (továbbirányítás).

Tanácsadás: a Központ és Szolgálat a tanácsadás módszerével is igyekszik segítséget nyújtani a problémák orvoslásához. Pszichológiai, jogi, életvezetési,

mentálhigiénés, gyermeknevelési tanácsadás, pénzügyi tanácsadás igénybevételének lehetőségét tudják felajánlani klienseiknek.

Ügyintézés: több esetben nyújtottak segítséget az ügyintézés során ügyfeleiknek a települési önkormányzatoknál, a Magyar Államkincstárnál, Nyugdíjbiztosítási Igazgatóságnál és a Békés Vármegyei Kormányhivatal Családtámogatási és Társadalombiztosítási Főosztály Nyugdíjbiztosítási Osztályánál kérelmek, pályázatok megírásában.

Szociális akciók-természetbeni juttatások: a Központban és a Szolgálatban lehetőséget biztosítottak használt ruha és eszközök kínálatára és cseréjére is. A hátrányos helyzetű kliensek számára – indokolt esetben – térítésmentesen biztosították a telefon, fénymásolás és internet használatot.

A Békés Vármegyei Agrárkamara (Magyarok Kenyere – 15 millió búzaszem program) jóvoltából 700 kg liszt kiosztására kerülhetett sor a Orosháza járás településein élő, szociálisan hátrányos helyzetű családok körében.

A Magyar Élelmiszerbank Egyesülettel kötött megállapodás értelmében a Lidl és a Penny Áruházból munkanapokon zöldség – gyümölcs, hús-, és pékárú adományban részesültek, melyeket az ügyfélkörbe tartozó hátrányos helyzetű családoknak osztották ki. A tavalyi évben 3 alkalommal tartós élelmiszerek, tejtermékek, vitaminok és higiéniai termékek osztására is lehetőség nyílt az együttműködés keretében.

Krizisintervenció: a kialakult válsághelyzet azonnali kezelésénél feladatuk volt, hogy a krízishelyzetben lévőket haladéktalanul fogadják, és számukra – az ügyfélfogadási időn kívül is – segítséget nyújtsanak. Anyagi jellegű probléma esetén – Orosházán, az Önkormányzat által biztosítva – 300.000,- Ft kríziskeret állt rendelkezésre gyógyszer-, élelmiszer-, tűzifa vásárlására, illetve okmányok beszerzésére. A kríziskeretből 2023. évben 21 család részesült azonnali támogatásban.

Kihelyezett ügyfélfogadások: A Szolgálat családsegítő munkatársa a tanyagondnoki szolgálattal közösen minden hónap első csütörtökén, 2 órában kihelyezett ügyfélfogadást tartott Kiscsákon, melynek keretében alkalmanként átlagosan 13 fő kereste meg problémájával a szakembert.

Prevenációs célú programok szervezése

A prevenációs munka egyik leghatékonyabb eszköze a szabadidős programok szervezése, emellett pedig a legtöbb előkészületi, szervezési munkát is igénylő feladat.

2023-ban megvalósult programok, melyek az Egy Más jövőÉrt Alapítvány (a továbbiakban: Alapítvány) támogatásával valósultak meg:

- őszi szünetben táboroztatás,
- Családi Nap,
- Egészségnap,
- „Törj ki, Te is lehetsz példakép” rendezvény,
- Bűnmegelőzési célú színházi előadások.

Az Alapítványnak az egyik célkitűzése a kor kihívásaira gyorsan reagáló, a serdülők szórakozási szokásainak is megfelelő változatos programok szervezése, a tizenéveseket veszélyeztető egészségkárosító, gyakran deviáns viselkedésformák megjelenésének és elterjedésének kezelése.

2023-ban az Alapítvány – pályázati támogatásból – az alábbi programokat szervezte a szegregátumban élők számára:

- tanulás segítés egyéni tanácsadás keretében hátrányos helyzetű gyermekeknek,
- életvezetési, addiktológiai és adósságkezelési tanácsadás,
- speciális játszócsoport és játékterápiás foglalkozás óvodásoknak és általános iskolás gyerekeknek,
- áldozattá válás megelőzését célzó egyéni tanácsadás.

A Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat munkatársai a látókörükbe tartozó gyermekek számára a következő szabadidős tevékenységeket szervezték:

- 1 hetes Erzsébet tábor szervezése és lebonyolítása Zánkán,
- Gyopárosfürdön ingyenes strandolási lehetőség 100 gyermek részére,
- „Fogadj örökbe egy kívánságot!” rendezvény keretében 99 gyermek megajándékozása karácsony alkalmából. Az ajándékok ünnepélyes átadására 2023. december 19-én került sor a Petőfi Művelődési Központban.

Fontos feladatuknak tekintették a helyi civil és egyházi szervezetekkel történő informális és segítő kapcsolatok ápolását, valamint a városi rendezvényeken, kulturális és hagyományőrző programokon való rendszeres részvételüket.

A Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat és az Osztály koordinálta az ingyenes szünidei gyermekétkeztetést.

Feladataik: általános tájékoztatás, nyilatkozatok átvétele, szükség esetén a kitöltésükhöz segítségnyújtás, Közétkeztetési Zrt-vel való egyeztetések és tárgyalások, étkezési jegyek kiosztása.

4.1.2. Alapellátásban részesülők száma, a Családsegítő Szolgálat gondozási tevékenysége:

Együtműködési megállapodás alapján vesz igénybe szolgáltatást /nem, életkor	0-2 éves	3-5 éves	6-13 éves	14-17 éves	18-24 éves	Összesen
Nő	7	7	40	14	9	77
Férfi	8	9	37	20	6	80
Összesen	15	16	77	34	15	157

A Családsegítő Szolgálatnál egyszeri esetkezelésben részesülők száma:

Egyszeri esetkezelésben részesülők	0-2 év	3-5 év	6-13 év	14-17 év	18-24 év	Összesen
Fő	10	23	78	61	16	188

Gondozási tevékenység

A tapasztalatok azt igazolták, hogy napjainkban a családok legjellemzőbb gondjai: a megélhetési és gyermeknevelési problémák, a pénzbeosztás, rangsorolás hiánya, a szülői elhanyagolás (oktatási – nevelési, fizikai, érzelmi), családi – kapcsolati konfliktus, a szülők nem megfelelő életvitele, nevelési hiányosságok és az ebből adódó problémák (gyermek magatartási zavarai).

A gondozási tevékenység során azon dolgoznak, hogy a településeken élő gyermekek megfelelő anyagi és szociális biztonságban, megfelelő oktatási és kulturális közegben, békés, nyugodt környezetben, biztonságos, szeretetteljes, gondoskodó családban fejlődhessenek. Ezeknek a feltételeknek megteremtése elsősorban a család feladata, a szülők felelőssége, de szükség esetén az államnak – az általa működtetett, finanszírozott intézménynek szolgáltatást nyújtók által – is segítenie kell ebben a családot.

Az elmúlt évek tapasztalatai azt bizonyítják, hogy a leghatékonyabb a megfelelő időben érkező segítség. A nehézségek kialakulásakor, az akadályok felmerülésekor lehet a legeredményesebben megakadályozni a problémák súlyosabbá válását.

Alapellátásra különböző okok miatt került sor:

- gyermek oktatási-nevelési elhanyagolása,
- magatartási problémák,
- gyermek fizikai elhanyagolása,
- szülők életviteléből adódó problémák,
- anyagi nehézségek, alacsony jövedelmi viszonyok, megoldatlan lakáshelyzet,
- családon belüli konfliktusok.

4.1.3. Veszélyeztetettség okai (a szolgáltatást igénybe vevő családok száma elsődleges probléma szerint és a problémák halmozott száma):

A probléma típusa	Családok száma elsődleges probléma szerint (fő)	Problémák halmozott száma (db)
Életviteli	15	30
Családi-kapcsolati konfliktus	21	30
Családon belüli bántalmazás	2	4
Elhanyagolás	16	18
Gyermeknevelési	8	21
Magatartászavar, teljesítményzavar	7	21
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	6	18
Egészségi probléma, egészségkárosodás következménye	1	2
Anyagi	12	52
Összesen	88	196

A kiskorúak veszélyeztetettségének fő oka:

Okok	Az érintett gyermekek száma a veszélyeztetettség fő oka szerint
Szülők, család életvitele, életvezetési problémája	92
Gyermek családon belüli bántalmazása	3
Gyermek elhanyagolása	51
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	38
Csavargás	1
Lakhatási probléma	46
Magatartás- vagy tanulási zavar	7
Anyagi probléma	27
Családok száma, amelyekben a veszélyeztetett kiskorúak élnek	138
Veszélyeztetettként nyilvántartott kiskorúak száma tárgyév december 31-én	153

A segítségnyújtás elsődleges módját az alapellátásban történő gondozási tevékenység jelenti, mely a segítő kapcsolatra épül. A családdal folytatott szociális segítő munka filozófiája, hogy a gyermek jólétét akkor szolgáljuk a legjobban, ha megerősítjük a családot, mint egységet. A család segítése, gondozása tervezett tevékenység. A családgondozás hosszú folyamat, nem egy személy, tünet vagy probléma megoldását célozza, hanem egy komplex tevékenység, mely a család problémamegoldási eszköztárának javítását szolgálja. A tevékenység széles körű, de a megoldásban a „kis lépések” elve érvényesül.

A szükségletfelmérés alapján láthatóvá válik, hogy a szolgáltatást kérő nehézségei és együttműködési szándéka alapján indokolt-e a hosszabb távú együttműködés a klienssel. A segítő munka dokumentálása gondozás esetén az esetenaplóban történik. A gondozási tevékenységről cselekvési terv készül. Az egyénnel vagy a családdal történő együttműködés szabályai írásban történő szerződéskötés során

kerülnek rögzítésre, melyet mindkét fél aláír.

A segítő folyamatban – amennyiben a probléma megoldása érdekében indokolt – lehetőség van más szolgáltatóhoz történő irányításra, vagy a Központ által nyújtott speciális szolgáltatások igénybevételére. A szükséglet felmerülése után a Szolgálat munkatársa írásban megkeresi a Központot.

A szociális segítő munka során a Szolgálat munkatársa szükség szerint, de legalább hathavonta áttekinti a gondozási folyamatot. Amennyiben a folyamat nem eredményes, a veszélyeztetettség nem csökkent vagy szűnt meg, valamint a családtagok nem együttműködnek, jelzi a Központ felé, kezdeményezi az esetkonferencia összehívását, ahol a szakemberek megtárgyalják, hogy szükség van-e hatósági intézkedésre.

A gyermeket fenyegető közvetlen és súlyos veszélyeztetettség esetén a Szolgálat haladéktalanul, a Központ értesítése mellett, közvetlenül tesz javaslatot hatósági intézkedésre.

Ameddig a hatósági döntés véglegessé nem válik, addig a gyermek ügyével a családsegítő munkatárs foglalkozik. A hatósági döntés véglegessé válását követően a Központ esetenedzsere készíti el az egyéni gondozási-nevelési tervet, melybe a Szolgálat munkatársát is bevonja. A szociális segítő munkát, a gondozási tevékenységet továbbra is a családsegítő munkatárs végzi, továbbá elkészíti az új cselekvési tervet, és annak alapján dolgozik tovább a családdal. Az esetfelelős azonban az esetenedzser, aki felel a gondozási folyamatokért.

Amennyiben a gyámhatóság a hatósági intézkedést nem tartja indokoltnak, de a gyermek veszélyeztetettsége fennáll, és a szülő, illetve a családba fogadó gyám vállalják az együttműködést, s ennek alapján valószínűsíthető a gondozás eredményessége, akkor a gyámhatóság az eljárás megszüntetésével egyidejűleg felhívja a Szolgálatot az alapellátás keretében történő segítségnyújtás megszervezésére. A családsegítő munkatárs elkészíti az új cselekvési tervet, és annak alapján dolgozik tovább.

4.1.4. Válsághelyzetben lévő várandós anyák segítése

A prevenciót szolgáló, ezen a területen végzett feladatot a Központ a védőnői szolgálattal együttműködve végzi. A tevékenység hatékonyságának növelésében meghatározó szerepet játszanak a jelzőrendszeri tagok, továbbá alapvető fontosságú az általános tájékoztatás és figyelemfelkeltés folyamatos megvalósítása.

A tájékoztatások során elsősorban a magzatvédelemre helyeződik a fő hangsúly, valamint a várandós édesanyák felelősségérzetének felkeltése, illetve megerősítése révén törekednek elérni célkitűzéseiket.

A megvalósítandó eredmény: az anyák folyamatos, minden oldalról történő támogatásának megszervezése és fenntartása. További cél, hogy a gyermek megfelelő fejlődése ne csak magzati korban valósuljon meg, hanem a megszületését követően is, azaz az édesanya és gyermeke megnyugtató körülmények közé kerüljön haza. Kiskorú édesanya esetén fontos a születendő gyermek családi jogállásának, illetve szülői felügyeleti jogának rendezése is.

4.1.5. A Család – és Gyermekjóléti Központ feladataként kerül ellátásra a családjából kiemelt gyermekek szüleinek gondozása

A családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében az eszményrendszer együttműködik az otthon nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel. Ennek körében támogatja a szülőket a nevelésbe vétel megszüntetéséhez szükséges feltételek megvalósításában, a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtésében, javításában, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításában, a gyermekkel való kapcsolattartásban, valamint a jogszabályi előírásoknak megfelelően tartja a kapcsolatot a gyermekvédelmi gyámmal, a gyermek gondozási helyével, és annak családjával, ezt tervezi, dokumentálja.

4.1.6. Az észlelő- és jelzőrendszer működtetése, a jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai

A Központ és a Szolgálat szakmai tevékenysége során törekszik hatékonyságának érdekében a kölcsönösen támogató, erős szakmaközi kapcsolatok fenntartására, az észlelő és jelzőrendszeri tagokkal való folyamatos és eredményes együttműködésre, a mindenki számára hozzáférhető szakmai háló kiépítésére. Szakmaközi megbeszélések keretében tájékoztatást adnak, információkat nyújtanak és közös megoldásokat és lehetőségeket keresnek a különböző problémák megszüntetésére.

2023-ban 7 alkalommal került megszervezésre szakmaközi megbeszélés az alábbi témákban: iskolai problémák kezelése (2 alkalom), iskolai és óvodai problémák kezelése, megoldási lehetőségek, szociális biztonság erősítése Orosházán, tájékoztatás a gyermekvédelmi intézkedések eljárásrendjéről, mediáció az iskolában és a közösségekben, indulataink kezelése.

A veszélyeztetettség jelzésére épülő gyermekjóléti szolgáltatás hatékonyságát jelentősen befolyásolja az észlelő és jelzőrendszer működtetésének minősége. Ezért az észlelő és jelzőrendszer mind teljesebb körű működtetése a témában végzett munka egyik alapvető célkitűzése, nélkülözhetetlen feltétele, hiszen ez a veszélyeztetett, illetve potenciálisan veszélyeztetett gyermekeknek nyújtott hatékony, és kellő időben biztosított segítség rendkívül fontos.

A jelzőrendszerrel való együttműködés elősegítésének területei:

- tájékoztatás és tájékoztatás kérése: egymás tevékenységének segítésére,
- az igények ismeretére épülő szolgáltatási kínálat kialakítása,
- együttműködés az esetek és a problémák mentén,
- tanácsadás, esetkonzultáció, esetkonferencia, közös munka, fórum, szakmaközi megbeszélés (évente 6 alkalommal).

A Szolgálat a jelzőrendszer tagjainak 2023. február 28-án éves szakmai tanácskozást tartott, ahol lehetőség nyílt a jelzőrendszerrel kapcsolatos tapasztalatok, észrevételek megosztására, illetve a gyermekvédelmi munka hatékonyságának növelése érdekében intézkedési terv készítésére.

Érkezett jelzések száma 2023-as év során:

Megnevezés	0-17 évesekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma	Nagykorú személyekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma
Egészségügyi szolgáltató	21	3
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatók	3	-
Köznevelési intézmény	147	-
Rendőrség	4	-
Állampolgár, gyermek és felnőtt érdekeit képviselő társadalmi szervezet	30	3
Önkormányzat, jegyző	3	-
Gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal	18	-
Kisgyermek napközbeni ellátása	2	-
Összesen	228	6
A jelzésekkel érintett személyek száma	135	5

2023-ban a közoktatási intézményektől érkezett a legtöbb jelzés. Ennek oka az iskolák jelzése az étkezési dijhátralékkal rendelkező tanulókról. Ezt követően számottevő jelzéssel az állampolgárok éltek, ilyenkor a lakókörnyezet hívta fel figyelmüket a nehéz helyzetben élő egyénre, családra, vagy anyagi nehézségek miatt a család, rokonság valamely tagja fordult hozzájuk. A jelzést követően munkatársaik felkeresték a jelzett személyt, családot és felajánlották szolgáltatásaikat. A megtett lépésről, eredményről írásban jeleztek vissza a jelzést tevő felé.

4.1.7. Az Önkormányzat Képviselő-testületének az önkormányzati lakások és helyiségek bérletére és elidegenítésére vonatkozó szabályokról szóló 16/2006. (IX.15.) önkormányzati rendelete 21/A. § és 21/B. § szakaszai rendezni kívánják a **krízishelyzetben lévő személyek ideiglenes lakhatását**, így a Gyermekjóléti Központ írásbeli javaslatára, méltányosságból, pályázati eljárás mellőzésével a rendeletben meghatározott lakásokba helyezhetőek el, az arra jogosultak. 2023. évben két krízishelyzetben lévő személy (egy kisgyermekes édesanya) ideiglenes lakhatása valósult meg hosszabttávon.

4.1.8. Összegzés

Az elkészített beszámoló bemutatja a Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat tevékenysége, feladata, és a rendelkezésre álló feltételek meglétét, továbbá a felmerülő nehézségeket. Folyamatosan törekednek a jelentkező szükségletekre minőségi munkával reagálni, azok kielégítéséről gondoskodni. A jogszabályoknak megfelelő szervezeti és szakmai változásokat sikerült határidőre végrehajtani, ezért határozatlan idejű működési engedéllyel rendelkeznek.

A következő évre vonatkozó terveik sokrétűek. Egyfelől szeretnék működésük és prevenció programjaik színvonalát megtartani, másfelől a lakosság felé képviselt

arculatát és üzenetét tovább finomítani. Több segítőkész szakember dolgozik a helyi intézményekben azon, hogy a rászoruló helyzetén segítsen. Mindez azonban kevés, szükség van a rászoruló motivációjára is, hogy előbbre tudjon mozdulni negatív élethelyzetéből.

4.2. Gyermek napközbeni ellátása

A gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és életkezdését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, betegségük, vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

4.2.1. Bölcsőde

4.2.1.1. Kisharang Bölcsőde

A Kisharang Bölcsőde Önkormányzati fenntartású, működtetője az OVÖ ESZK bölcsődeként, gyermekjóléti alapellátás keretében biztosítja a családban nevelkedő kisgyermek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását, nevelését 20 hetes kortól 3 éves életkorig. A bölcsődébe felvehető minden olyan Orosházán élő kisgyermek, akinek szülei nem tudják biztosítani a napközbeni ellátását. Bölcsőde vonatkozásában a szolgáltatói nyilvántartásban szereplő férőhelyszám legfeljebb 25 %-áig az ellátási területén kívül lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező gyermek ellátása is biztosítható.

2023. év folyamán a bölcsőde összesen 121 fő gyermek ellátását biztosította. Közülük hátrányos helyzetűnek 2 fő minősült. Halmozottan hátrányos helyzetű kisgyermeket nem látott el a bölcsőde, azonban veszélyeztetett 3 fő kisgyermek (szülői elhanyagolásból, nem megfelelő életvezetésből adódóan) került a látókörébe.

A Kisharang Bölcsőde működéséről

Az intézmény 76 férőhellyel működik, bölcsődének tervezett épületben, mely négy gondozási egységből áll. A kisgyermeknevelői feladatokat megfelelő szakirányú végzettséggel rendelkező, 16 fő kisgyermeknevelő és 4 fő bölcsődei dajka látja el. Munkájukat egy fő gyermekgyógyász szakorvos segíti.

Az intézmény 2023. évben 100 %-os férőhely kihasználtsággal működött.

A kisgyermek felvétele egész évben folyamatosan biztosított volt.

4.2.1.2. Bóbita Bölcsőde

A Bóbita Bölcsőde Önkormányzati fenntartású, működtetője az OVÖ ESZK bölcsődeként biztosítja a gyermekjóléti alapellátás részeként, a családban nevelkedő kisgyermek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását, nevelését 20 hetes kortól 3 éves életkorig. Az intézménybe felvehető minden olyan Orosházán élő kisgyermek, akinek szülei nem tudják biztosítani a napközbeni ellátását. Bölcsőde vonatkozásában a szolgáltatói nyilvántartásban szereplő férőhelyszám

legfeljebb 25 %-áig az ellátási területén kívül lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező gyermek ellátása is biztosítható.

2023. év folyamán a bölcsőde összesen 42 fő gyermek ellátását biztosította, közülük hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű és veszélyeztetettnek (szülői elhanyagolásból, nem megfelelő életvezetésből adódóan) minősülő kisgyermeket nem látott el.

A Bóbita Bölcsőde működéséről

A Bóbita Bölcsőde egy épületben működik az OVÖN Óvoda Könd utcai telephelyével, de külön közigazgatási kereteken belül nyújtja szolgáltatásait. Területi elhelyezkedése miatt könnyen megközelíthető, tágas, nagy játszódudvarral rendelkezik.

A bölcsőde 24 fő kisgyermek ellátásáról gondoskodhat, két csoportszobában, egy gondozási egységen belül.

A kisgyermeknevelői feladatokat megfelelő szakirányú végzettséggel rendelkező, 4 fő kisgyermeknevelő, 1 fő bölcsődei dajka és 1 fő konyhai kisegítő látja el. Munkájukat 1 fő gyermekgyógyász szakorvos és 1 fő gyógypedagógus segíti.

Az intézmény 2023. évben 100 %-os férőhely kihasználtsággal működött.

A gyermekek felvétele egész évben folyamatosan biztosított volt.

4.2.1.3. Lurkó Családi Bölcsőde:

2023. évben 19 fő három év alatti gyermek napközbeni ellátásáról gondoskodott az intézmény. Ebből hátrányos helyzetű gyermek 0 fő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek 0 fő, veszélyeztetett gyermek 0 fő. A Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat felé jelzéssel nem éltek.

Lurkó Munkahelyi Bölcsőde:

2023. évben 7 fő 3 év alatti gyermek napközbeni ellátásáról gondoskodott az intézmény. Ebből hátrányos helyzetű gyermek 0 fő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek 0 fő, veszélyeztetett gyermek 0 fő. . A Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat felé jelzéssel nem éltek.

4.2.1.4. Aprajfalva Óvoda és Családi Bölcsőde Hálózat

2023. évben 24 fő három év alatti gyermek napközbeni ellátásáról gondoskodott az intézmény, ebből hátrányos helyzetű 0 fő, halmozottan hátrányos helyzetű 0 fő, veszélyeztetett 0 fő. A Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat felé jelzéssel nem éltek.

4.2.2. Óvoda

A gyermeket – mint fejlődő személyiséget – szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg. A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be. Az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának

elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.

Orosháza városában működő óvodák:

4.2.2.1. Orosháza Városi Önkormányzat Napköziotthonos Óvodájában 1 székhelyen és 7 telephelyen 442 gyermeket látnak el. Ebből 12 gyermek hátrányos helyzetű, 10 fő halmozottan hátrányos helyzetű, és 5 gyermek veszélyeztetett. Gyermekvédelmi céllal látogatott család nincs. A Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat felé 1 esetben éltek jelzéssel.

4.2.2.2. Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium gyermeklétszáma 140 fő, ebből hátrányos helyzetű 3 fő. Halmozottan hátrányos helyzetű gyermek nem jár az intézménybe. Védelembe vett gyermekek száma 2 fő. Veszélyeztetett gyermekről nem tudnak, 2022/2023. (májusi statisztika) évben a Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat felé jelzéssel nem éltek. Rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő gyermekek száma 5 fő. SNI gyermekek száma 5 fő. BTM gyermekek száma 12 fő.

Folyamatos kapcsolattartásra és együttműködésre törekszünk a szülői ház, az átmeneti otthon illetve az óvoda között. A kapcsolattartás leggyakoribb módja a mindennapos találkozások, amikor hozzák vagy viszik a gyerekeket.

A belsőleges kapcsolat fenntartása érdekében, a szülőknek lehetőséget biztosítunk fogadóóra igénylésére, az elmúlt időszakban több alkalommal is volt rá lehetőség. A szülők mindennapos problémáikat, természetesen a gyermeküket nevelő óvónőkkel osztják meg, akik irányomba jelzik elsősorban a családok hátrányos helyzetű vagy segítségre szoruló családok gyermekükkel kapcsolatos kéréseit, jelzéseit. A négy szemközt beszélgetésekre, az erre alkalmas helység biztosítva van. Ebben a nevelési évben nem volt olyan esetük, hogy jelezni kellett volna a gyermekjóléti szolgálat felé.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat jellemzést kért egy olyan testvérpárról, akik védelemben vannak. Az óvodapedagógusok ezt a kérést teljesítették.

Óvodánk folyamatos és szoros kapcsolatot ápol a Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat, a Szociális és Fejlesztőközpont Családok Átmeneti Otthonával, Nevelési Tanácsadóval, Védőnői Szolgálat, és az Osztállyal. A fent említett egységek folyamatos tanácsadással állnak rendelkezésünkre jogi és nevelési problémák esetén. Két óvodásunk a Szociális és Fejlesztőközpont, Családok Átmeneti Otthon visszatérő lakója, akiket megismertek, mint „kliens” is, ez okból ismeretes a biztonságot adó háttér ahonnan érkeztek, a munkatársak szakmai tudása és empátikus hozzáállása a családhoz.

Az óvodapedagógusok a hátrányos helyzetű gyermekek sorsának alakulását folyamatos figyelemmel kísérik, szükség esetén tanácsot és segítséget kérnek.

Az óvodások eltérő szociokulturális környezetből kerülnek az óvodába, fontos feladat az egyéni sorsokkal való törődés és segítségnyújtás.

Minden óvodapedagógus kiemelt feladatai közé tartozik a gyermekvédelmi munka. Gyakorlatukban a gyermek családi körülményeinek figyelemmel kísérése, fejlődésének követésével együttesen történik. Különös figyelmet és gondot

fordítanak a kedvezőtlen szociális és kulturális környezetből érkező gyermekekre. Fontos feladatuk a közösségbe való beilleszkedésük segítése, az egészséges életmód szokásainak, (étkezés, tisztálkodás, mosdóhasználat) és viselkedéskultúrának alakítása. Mindezt eredményesen csak szerető, elfogadó, tapintatos nevelői attitűddel érhetik el, mely egyaránt meghatározó kell, hogy legyen a gyermekkel való bánásmódon túl, a családdal való kapcsolattartásban is. Munkájuk fő elve: a család tiszteletben tartása, a családi neveléserősítése, a gyermek iránt érzett felelősség.

Az óvodában hatodik éve van jelen a szociális segítő tevékenység, mint preventív jellegű szolgáltatás melynek hangsúlya a megelőző és megkereső tevékenységen van.

A szülők anyagi terheinek csökkentése érdekében a gyermekek ellátását az érvényes törvények, rendeletek szerint kedvezményesen biztosítja az óvoda. Indokolt esetben az étkezési térítési díjat átvállalja.

Az óvoda akkreditált tehetségközpont, gyermekek, térítésmentesen vehetnek részt, heti rendszerességgel különböző tehetségműhelyeken. Így tedd rá!: testi-kinesztetikus tehetségterület, Varázsceruza:- térbeli- vizuális tehetségterület, Körtemuzsika:- zenei tehetségterület, Törpe Tanoda logikai- matematikai tehetségterület.

Az óvodai tanév során több olyan alkalmat szervez, ahol a családok együtt kapcsolhatnak, a gyermekeket nevelő pedagógusok és a családok közelebb kerülhetnek egymáshoz ilyenek a nyílt napok (Karácsony és Húsvét előtt), bemutató foglalkozások, ünnepélyek (Karácsony, Anyák napja, Óvodai ballagás, Évzáró) és a májusi családi délután az óvoda udvarán vagy egy-egy gyermekcsoport közös részvétele a Tipegő istentiszteleteken.

A gyermeket, mint fejlődő személyiséget, különleges védelem illeti meg. Joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét biztosító saját környezetében történő nevelkedéséhez. Ezt igyekszik az óvoda és a gyermekvédelmi felelős elősegíteni.

4.2.2.3. Forrás Református óvodában járó gyermekek létszáma 79 fő, ebből hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermek nem jár az intézménybe.

A Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat felé 1 alkalommal éltek jelzéssel.

4.2.2.4. Eötvös József Katolikus Általános Iskola és Óvoda gyermeklétszáma 78 fő, ebből hátrányos helyzetű 2 fő, halmozottan hátrányos helyzetű 4 fő, veszélyeztetett 0 fő, nevelésbe vett 2 gyermek. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek: 7 fő. Gyermekvédelmi céllal látogatott családok száma: 0, szociális támogatással kapcsolatos fogadóórák száma (Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésével kapcsolatos információnyújtás): 3. A Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat felé jelzéssel nem éltek, közöttük a kommunikáció rendszeres.

Az óvoda a Prizma Junior Közétkeztetési Zrt. által napi 3-szori étkeztetést biztosít az óvodásainak, jelenleg nincs ételallergiás kisgyermekük, amennyiben igény merülne fel, a SPÉKO Manufaktúra Kft. általi étkeztetést vennénk igénybe.

4.2.2.5. Wesley János Gyógypedagógiai Óvoda, Általános Iskola, Fejlesztő Nevelés- oktatást Végző Iskola, Szakiskola fejlesztő óvodai csoportjának gyermeklétszáma 16 fő. Gyermekvédelmi céllal családlátogatás nem volt. A Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat felé 29 alkalommal éltek jelzéssel.

4.2.2.6. Lurkó Óvoda gyermeklétszáma 2023. január 1.-augusztus 31-ig 25 fő, szeptember 1-től 41 fő, mivel plusz egy óvodai csoport lett kialakítva.

Ebből hátrányos

helyzetű gyermek 0 fő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek 0 fő, veszélyeztetett gyermek 0 fő. . A Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat felé jelzéssel nem éltek.

4.2.2.7. APRAJAFALVA Óvoda engedélyezett gyermekek férőhelyszáma 2023. évben 40 fő volt, beíratott gyermekek száma 23. Ebből hátrányos helyzetű 0 fő, halmozottan hátrányos helyzetű 0 fő, veszélyeztetett 0 fő.

A Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat felé jelzéssel nem éltek.

4.2.3. Iskolai napközi ellátás

Az iskola egyik legfontosabb teendője a sokoldalú személyiségfejlesztés folyamatában felismerni a tanulók egyéni képességeit, továbbá önismeretre nevelni őket, gondoskodni tovább fejlődésükről, speciális foglalkozások, tevékenységek szervezésével a tantervi kereteken belül és azon kívül.

4.2.3.1. Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium és Kollégium

A középiskolában tanuló diákok létszáma: 605 fő

A középiskolában tanuló, 18 év alatti helyi lakosú diákok száma: 307 fő

A középiskolában tanuló, 18 év alatti kollégista diákok száma: 64 fő

Ebből a veszélyeztetett tanulók száma: 0 fő

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma: 4 fő

Korrepetálásban részesülő gyermekek száma: 8 fő

- az erre fordított órák száma havonta: matematika tantárgyból 16 óra.

A korrepetálás szabadon látogatható, így a létszám alkalmanként magasabb is lehet.

4.2.3.5. Orosházi Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola

Az általános iskolában tanuló diákok száma:	512 fő
ebből alsó tagozatos:	287 fő
felső tagozatos:	225 fő
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma:	5 fő
Hátrányos helyzetűnek ítélt tanulók száma:	2 fő
Veszélyeztetett helyzetűnek tartott tanulók száma:	0 fő
Napközis száma (ebből 12 alsó tagozatos és 1 felső tagozatos csoport)	13 fő
Napközisek (alsó tagozat) száma:	287 fő
Tanulósobára járók száma:	22 fő
Korrepetálásban részesülő gyermekek száma :	17 fő

4.2.3.6. Eötvös József Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Az általános iskolában tanuló diákok száma:	320 fő
ebből alsó tagozatos:	163 fő
felső tagozatos:	157 fő
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma:	26 fő
Hátrányos helyzetűnek ítélt tanulók száma:	26 fő
Veszélyeztetett helyzetűnek tartott tanulók száma:	4 fő
Napközisek száma:	163 fő
Tanulósobára járók száma:	23 fő
Korrepetálásban részesülő gyermekek száma:	62 fő
Az erre fordított órák száma havonta:	35 óra

4.2.3.7. Wesley János Gyógypedagógiai Óvoda, Általános Iskola, Fejlesztő Nevelés- oktatást Végző Iskola, Szakiskola

Az általános iskolában tanuló diákok száma:	107 fő
ebből alsó tagozatos:	23 fő
felső tagozatos:	30 fő
Óvodai csoport:	14 fő
Súlyosan-halmozottan fogyatékos gyermekek fejlesztő iskolai osztálya:	6 fő
Szakiskolás:	15 fő
Készségfejlesztő iskolai tanuló:	9 fő
Hátrányos helyzetű tanuló:	24 fő
Halmozottan hátrányos helyzetű tanuló:	19 fő
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma:	36 fő
Napközisek száma:	24 fő
ebből alsó tagozatos:	16 fő
felső tagozatos:	5 fő

Korrepetálás a tanulók szakértői véleményében előírtak alapján történik minden gyermeknél. A tanév elején differenciáltan egyéni éves, negyedéves fejlesztési, illetve rehabilitációs tervek készülnek. Rehabilitációs foglalkozás és felzárkóztató foglalkozás keretein belül, melyet minden esetben a kijelölt, és a szakértői véleményekben előírt szakember lát el. Ennek száma minden tanulónál, átlagosan heti 3-5 óra. Tantárgyak: matematika, magyar, logopédia, konduktív

mozgásfejlesztés, TSMT-terápia (Tervezett szenzomotoros tréning).
A komplex gyógypedagógiai terápiát gyermekeik a tanórák és a foglalkozások keretein belül kapják meg.

4.2.3.8. Székács József Evangélikus Óvoda Általános Iskola és Gimnázium

Az általános iskolában tanuló diákok száma:	593 fő
ebből	
alsó tagozatos:	245 fő
felső tagozatos:	186 fő
gimnazista:	162 fő
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma:	26 fő
Hátrányos helyzetűnek ítélt tanulók száma:	14 fő
Halmozottan hátrányos helyzetűnek ítélt tanulók száma (nevelésbe vett tanulókkal együtt):	4 fő
Veszélyeztetett helyzetűnek tartott tanulók száma:	0 fő
Napközisek száma:	303 fő
Tanulószobára járók száma:	0 fő
Korrepetálásban részesülő gyermekek száma:	82 fő
Az erre fordított órák száma havonta:	56 óra
A középiskolában tanuló, 18 év alatti helyi lakosú diákok száma:	96 fő
A középiskolában tanuló, 18 év alatti kollégista diákok száma:	2 fő

4.2.3.9. Gyulai Szakképzési Centrum Kossuth Lajos Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium

Az iskolában tanuló diákok száma:	656 fő
A középiskolában tanuló, 18 év alatti helyi lakosú diákok száma:	150 fő
A középiskolában tanuló, 18 év alatti kollégista diákok száma:	31 fő
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma:	26 fő
Veszélyeztetett helyzetűnek tartott tanulók száma:	0 fő
Korrepetálásban részesülő gyermekek száma:	0 fő
Az erre fordított órák száma havonta:	0 óra

A Pedagógiai Szakszolgálat Orosházi Tagintézménye által nyújtott szolgáltatások száma a 2022/2023-as nevelési évben az alábbiak szerint alakult:

Az összes szolgáltatások közül:

Szülőkézésére történt, védőnő, háziorvos javaslatára:	21 fő
Csak szülő kézésére történt:	1548 fő
Óvodakézésére történt szülő beleegyezésével:	954 fő
Iskolakézésére történt szülő beleegyezésével:	382 fő
Gyermekjóléti Központ kézésére történt:	2 fő
Bírósági felkérés:	0 fő

Feladatellátásunk szakterületenkénti bontásban:

Szakértői bizottsági vizsgálat összesen:	492 fő
- ebből iskolaérettségi-vizsgálat:	56 fő

Korai fejlesztés, gondozásban részesülők száma:

76 fő

A korai fejlesztésben résztvevők az alábbi terápiás fejlesztésekben részesültek:

- Komplex gyógypedagógiai terápia
- Pervazív fejlődési zavarral küzdők terápiája
- Szomatopedagógiai terápia
- Konduktív pedagógiai terápia
- Szenzoros mozgásfejlesztés Ayres, TSMT módszerrel
- Gyógypedagógiai tanácsadás

Fejlesztő felkészítésben részesült:

0 fő

Logopédiai ellátás forgalmi adat szerinti ellátottak száma: 378 fő (szűrési adat)

Logopédiai terápiában részesült: 342 fő

Nevelési tanácsadás/terápia/állapotfelmérés: 339 fő (ellátás+ szűrési adatok)

Iskolaelőkészítő foglalkozás, GMP beszédértés,- észlelés terápia, szenzoros integrációs terápia, Sindelar terápia, gyógypedagógiai tanácsadás, pszichológiai tanácsadás.

Kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozása forgalmi adat alapján az

összlétszám:

237 fő (szűrési adat)

Tehetséggondozásban részesült:

18 fő

4.2.5. Védőnői Szolgálat

Orosháza városa 10 területi védőnői, 2 ifjúsági védőnői, 1 kórházi védőnői státusszal rendelkezik. Valamennyi álláshely (13) betöltött. A Békés Vármegyei Központi Kórház működteti a szolgálatot. Orosháza város Kiscsákó településrészen az Önkormányzat és Nagyszénás Nagyközség Önkormányzata között feladat-ellátási szerződés útján valósul meg a szolgáltatás.

Védőnők feladata:

Családlátogatás, tanácsadás tartása, fogadóóra tartása, szűrővizsgálatok elvégzése óvodákban és iskolákban, védőoltások megszervezése, oltás beadásának előkészítése, egészségfejlesztő nevelő munka (szülésfelkészítő tanfolyam, elsősegélynyújtó tanfolyam, csecsemőgondozási tanfolyam, babamasszázs stb.). A védőnő a gondozottal, illetve a családdal akkor találkozik először, amikor a leendő anya várandósként tanácsadáson megjelenik. A megszületett gyermek fejlődését 18 éves koráig elkíséri.

Ha a családgondozás bármely szakaszában probléma adódik, a védőnő segítséget nyújt az általa elérhető lehetőségeket biztosítva, kérve a család együttműködését. Amennyiben ezek nem vezetnek eredményre, kapcsolatfelvétel történik a Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálattal, majd kezdetét veszi a közös munka.

2023. évben a születések száma Orosháza városban: 170 fő
(2022-ben 196 fő, 2021-ben 230 fő, 2020-ban 228 fő)

Gondozott gyermekek száma: 1323 fő
Szociális problémát tapasztaltak: 50 esetben
Ebből szociális okból, a védőnő saját hatáskörében fokozott gondozást igénylő
gyermekek száma: 6 fő.

**A Gyermejkölési Központ és Családsegítő Szolgálat felé 13 alkalommal éltek
jelzéssel az alábbi problémákkal összefüggésben:** gyermekelhanyagolás,
gyermekelhelyezés, lakásprobléma, gyermekvállalási érdektelenség.
A jelzésre minden esetben írásban kaptak választ.

A szülővel történő kapcsolattartás módja: családlátogatás, fogadóóra, önálló
védőnői tanácsadás, telefon.

Családlátogatás során tapasztalt problémák: anyagi és párkapcsolati, jogi,
egészségügyi, gyermekelhanyagolás, lakásprobléma.

2023. december 31-én nyilvántartott várandósok száma: 100 fő

Szociális okból veszélyeztetett kismamák száma 5 fő
melyből a védőnő saját hatáskörében tart fokozott gondozásban 2 fő

Kiskorú várandós, otthonszülés 2023-ban nem volt.

Nevelési, oktatási intézményekben tisztasági vizsgálat mellett egészségügyi
szűrővizsgálatokat végeznek, melynek célja az elváltozások korai felismerése, és a
további romlások megakadályozása. A leggyakoribb probléma a látászavar,
melynek észlelése esetén haladéktalanul a szemészeti szakellátásra irányítják a
gyermeket törvényes képviselőjén keresztül.

Egyre gyakoribb probléma az elhízás, amely mozgásszervi problémákat, és
vérnyomás-emelkedést vonz maga után.

Sajnos sokszor tapasztalják, hogy a tanulók nem mennek el a szakvizsgálatokra.

Az oktatási intézmények 6. és 7. évfolyamai számára megszervezik, lebonyolítják a
kötelező védőoltások beadatását.

2014/15-ös tanévtől bevezetésre került a HPV elleni védőoltás, melyet a 7.
osztályos lányoknak ajánlanak. A 2020/21-es tanévtől már a fiúkat is be lehet oltani,
ha a szülő írásban kéri. Amennyiben a törvényes képviselő írásban kéri,
ingyenesen beadható. Ezzel a lehetőséggel **2023/24. tanévben 234-ből 161-en
éltek, mely 68,8 %-os oltottságot jelent.**

Általános probléma, hogy az iskolákkal egyre nehezebb egyeztetni a védőnői
feladatokkal kapcsolatban, a tanrend kötöttsége miatt. Így kevesebb a lehetőség pl.
osztályfőnöki órákon részt venni.

Az iskolai és városi egészségnapokon rendszeresen tartanak előadásokat a
védőnők is.

4.2.6. Magyar Máltai Szeretetszolgálat

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete 375/2016. (XII.22.) K.t. határozatában döntött arról, hogy a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesülettel (a továbbiakban: Egyesület) feladat-ellátási szerződést köt az önkormányzat által önként vállalt alternatív napközbeni ellátás feladat megvalósítására.

Az Egyesület vállalta, hogy az Önkormányzat „alternatív napközbeni ellátás játszótéri program keretében” vállalt feladatát a „Játszva megelőzni!- Máltai Játszótér Program” komplex módszertanának szakmai keretein belül ellátja.

A program helyszíne a játszótér, melynek több mint 3300 m²-es, bekerített területén 32 db kihelyezett játszó- és sporteszköz, egy 24 x 12 m-es palánkozott, rekortán borítású kombinált sportpálya, illetve a legkisebbek számára napernyővel ellátott homokozó található. A játszótéren, a többi máltai típusú játszótérhez hasonlóan, helyet kapott egy „faház” is, melyben különböző foglalkozások szervezése, lebonyolítása stb. zajlik. A 200 m²-es épületben található iroda, férfi-, női-, gyerekmosdó/wc illetve mozgássérültek részére kialakított wc, öltöző, tusoló, pelenkázó és egy foglalkoztató szoba.

A „Máltai” egyrészt, mint közösségi tér kínál hasznos időtöltést a városi és kistérségben élő gyerekek, családok számára, másrészt kiemelt figyelmet fordít a kallódó, hátrányos helyzetben lévő gyerekek, fiatalok felé. A munkatársak a közös játékok, programok során képet kapnak a gyerekek illetve a család helyzetéről és célzott segítséget nyújtanak az egyesület egyéb eszközeivel. 2023-ban, 54 szervezett programon 1998 fő vett részt, ebből 570 fő hátrányos helyzetű. A tavalyi esztendőhöz képest (50 foglalkozás, 1653 fő, 351 hátrányos helyzetű) ez jelentős létszámnövekedés. Ez egyrészt összhangban áll az amúgy is megnövekedett látogatás számmal (26.000 fő/évről 31.000 fő/évre.), másrészt, a hátrányos helyzetű látogatók számát a Wesley iskola majdnem teljes létszámmal való megjelenése növelte.

Emellett, a játszótéri kollektívából és a köré épülő közösségből, 2013-ban megalakult a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Orosházi Csoportja. A csoport munkájának bázisa a játszótér, ám célcsoportja szélesebb rétegeket érint. 2023-ban mintegy 260 támogatási esetben, közel 700 személynek - ebbe beletartozik a játszótér kliensköre – osztottak ki adományt nagyjából 1,37 millió Ft értékben, emellett szociális és oktatási intézményeket is támogattak ruhaneművel, élelmiszerrel, tanszerekkel stb. kb. 756 ezer Ft értékben.

4.3. Magyar Ökumenikus Segélyszervezet Családok Átmeneti Otthona Szociális-és Fejlesztő Központ (a továbbiakban: CSÁO):

A CSÁO az egész ország területéről fogad várandós anyákat, gyermeküket egyedül nevelő szülőket, valamint gyermekeikkel együtt lakhatási krízisbe került családokat, akik átmeneti szociális problémáik, családi konfliktusaik - esetleges bántalmazásuk, illetve megváltozott családi állapotuk (válás, haláleset, stb.) miatt átmenetileg hajléktalanná váltak.

A bentlakásos elhelyezés mellett a Segélyszervezet a szociális munka teljes eszköztárát felhasználva segíteni kívánja a családokat abban, hogy a társadalomba visszailleszkedve képessé váljanak az önálló, teljes értékű életre.

Ellátási formák:

A CSÁO által nyújtott ellátási formák:

- Családok Átmeneti Otthona
- Külső férőhely
- Félutasház
- Krízisközpont

A CSÁO keretében működtetett Krízisközpont speciális célcsoportja a kapcsolati erőszak miatt kialakult krízishelyzetek következtében otthonukat elhagyni kényszerülő bántalmazottak és családtagjaik. A Krízisközpont célcsoportjai közé tartoznak a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvényben meghatározott személyek.

Az ellátás célja, feladata:

A CSÁO elsődleges célja, hogy hozzájáruljon a gyerekek azon jogához, hogy kizárólag anyagi okokból fennálló veszélyeztetettség miatt a gyermekek a szülőtől, családtagjától nem szabad elválasztani. A CSÁO további célja, hogy befogadja az életvezetési problémák vagy más szociális és családi krízis miatt otthontalanná vált, továbbá védelmet kereső szülőt és gyermekét, a válsághelyzetben lévő bántalmazott, vagy várandós anyát, illetve a szülészetről kikerülő anyát és gyermekét. A szociális munka eszköztárát alkalmazva segítséget nyújt a szülőnek a gyermeke szükséglet szerinti ellátásához, gondozásához, neveléséhez, közreműködik - a gyermekjóléti szolgálattal együttműködve - az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében, a család helyzetének rendezésében, otthontalanságának megszüntetésében.

A családok átmeneti otthonainak célja továbbá, hogy a szülőket képessé tegye arra, hogy a gyermeküket önállóan neveljék, problémáikat, nehézségeiket önállóan meg tudják oldani, önálló életvitelt alakítsanak ki, sikeresen tudjanak a társadalomba visszailleszkedni. Cél a családok felkészítése arra, hogy élve a szociális és gyermekvédelmi rendszer szolgáltatásaival hosszú távon saját olyan lakhatási lehetőséget és életformát tudjanak kialakítani, mely biztosítja a gyerekek megfelelő testi, lelki, érzelmi fejlődését.

Az ellátás időtartama:

A CSÁO szolgáltatása 12 hó + 6 hónap időtartamra vehető igénybe. Az intézményben működő Krízisközpont szolgáltatás 4 + 4 hét időtartamra nyújt lakhatási lehetőséget. A külső férőhelyen történő ellátás időtartama a Gyvt. 45. § (6) bekezdése és a 47. § (3) bekezdés a) pontja szerinti időtartammal együtt sem haladhatja meg a három évet.

Nyújtott szolgáltatáselemek:

Lakhatási, főzési, mosási, tisztálkodási lehetőség biztosítása, ruhaneművel, élelmiszerekkel, tisztasági, tisztálkodási szerekkel történő ellátás, gyógyszersegélyezés, szükség szerinti teljes ellátás biztosítása. Az ellátás

megszervezésénél a CSÁO az ellátás a fokozatosság elvét tartja szem előtt az aktív segítségnyújtástól eljutni az önellátás magas fokára az egyén autonómiájának minél nagyobb érvényesülése és helyreállítása érdekében. Ugyanakkor ezen ellátásokat rugalmasan szervezi meg a szakmai team és indokolt esetben plusz támogatást is biztosít.

Családgondozás, szociális munka: A szociális szakembernek képessé kell tennie az ellátottakat arra, hogy hosszú távon meg tudják oldani önmaguk és családjuk problémáit. Ennek érdekében közreműködik és együttműködik az ellátó rendszer tagjaival, intézményekkel, hatóságokkal.

Pszichológiai tanácsadás: A lakóknak lehetőségük van pszichológiai tanácsadás igénybevételére. Ezen szolgáltatás célja a hozott pszichés sérülések kezelése, feldolgozása, valamint a reintegrációs törekvések pszichés támogatása.

Jogi tanácsadás: Az intézményben élőknek lehetőségük van jogi tanácsadás igénybevételére is. Jogi tanácsadás keretében a család segítséget kap jogi beadványok elkészítésében, munkajogi, családjogi kérdések tisztázásában, valamint segítséget kap a reintegrációs törekvések (pl.: lakhatási kérdések) jogi oldalainak tisztázásában.

Gyermekfejlesztés: A gyerekek tekintetében a fejlesztési célok egyrészt a krízishelyzet feldolgozásában, az iskolai, óvodai hátrányok leküzdésére, valamint a kisgyermekek részképességének fejlesztésére irányul.

A szabadidős és közösségi programok, csoportos tevékenységek megszervezése, lebonyolítása, a fejlesztő foglalkozások, pszichológiai tanácsadás a színtere ezen munkafolyamatnak melyben a családgondozó, pszichológus, pedagógus, fejlesztő pedagógus vehet részt.

A szemléletformálás érdekében egészségtudatosságra ösztönző programok lebonyolítása, prevenciós programok, valamint környezettudatosságra ösztönző programok kerülnek lebonyolításra.

V. A FELÜGYELETI SZERVEK ÁLTAL GYÁMHATÓSÁGI, GYERMEKVÉDELMI TERÜLETEN VÉGZETT SZAKMAI ELLENŐRZÉSEK TAPASZTALATAINAK, TOVÁBBÁ A GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI SZOLGÁLTATÓ TEVÉKENYSÉGET VÉGZŐK ELLENŐRZÉSÉNEK ALKALMÁVAL TETT MEGÁLLAPÍTÁSOK

A Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálatnál a 2023-as évben nem történt szakmai ellenőrzés.

VI. A JÖVŐRE VONATKOZÓ JAVASLATOK, CÉLOK MEGHATÁROZÁSA A GYVT. ELŐÍRÁSAI ALAPJÁN

6.1. A Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat által évente megrendezésre kerülő éves szakmai tanácskozáson a szakemberek részéről a következő javaslatok hangzottak el, melyek megvalósításával javítani lehet a gyermekvédelmi tevékenység színvonalát:

Magatartás- és viselkedés problémával küzdő gyermekek száma folyamatos növekedést mutat, az iskolai agresszió és magatartási problémák kezelése, visszaszorítása, csökkentése a cél. A valamennyi oktatási intézményben iskola pszichológus alkalmazása megfelelő óraszámú segítséget jelent, az óvodai - iskolai szociális segítők tanítási óra tartása bullying témában jelenleg is segíti/segítheti a diákokat a felismerésben, jelzésben. Nagyon fontos feladat az iskolai agresszió teljes visszaszorítása. A diákok közötti konfliktusok megfelelő kezelésében van felelőssége a szakembereknek. Az iskolapszichológus és az óvodai - iskolai szociális segítők további folyamatos szakmai munkája (gyermekkel és pedagógussal egyaránt) elősegítheti az agresszió csökkenését. A Családsegítő Szolgálat a köznevelési intézmények számára a Békés Vármegyei Központi Kórház Gyermekpszichiátriai Osztályával együttműködve tréninget tart, melynek célja a kompetenciahatárok tisztázása, konkrét esetek kapcsán megoldási stratégiák kidolgozása.

Gyermeknevelési problémák merülnek fel sok szülőnél, melyet a szülők nevelési attitűdjének megváltoztatásával, szakemberek bevonásával (pszichológus) lehetne enyhíteni, azonban ebben minden jelzőrendszeri tagnak fontos szerepe van.

Az igazolatlan hiányzások száma magas. Az iskolapszichológusi ellátás biztosítása minden oktatási-nevelési intézményben fontos, melynek keretében tanácsadás nyújtása valósul meg. Fontos a tanulók és a szülők arról való tájékoztatása, s ezáltal a tudomásulvétele annak, hogy következményei (védelembe vétel, szabálysértési eljárás, családi pótlék szüneteltetése, gyermek osztályozhatatlansága miatt osztályozó vizsga megtétele) vannak a nem megfelelő iskolai részvételnek.

Az észlelő- és jelzőrendszeri tagok sok esetben nem hatékonyak a jelzések megtételét illetően. Egyik legfontosabb tényező az időfaktor, az időben felismert probléma és az arra adott azonnali jelzés megtétele. Súlyos veszélyeztetésnél különösen fontos az azonnali jelzés. Mindemellett a jelzések valóban akkor érkezzenek meg a Családsegítő Szolgálathoz, amikor a gyermek érdekében már a szociális szakembereknek szükséges szakszerűen beavatkozni a család életébe. Az óvodai – iskolai szociális segítők szakmai segítséget tudnak ehhez adni az oktatási – nevelési intézményeknek, valamint a jelzőrendszeres találkozók segítségével adhatnak a tagoknak hatékonyságuk növeléséhez.

A családoknál lévő higiéniai problémák, a gyermekek elhanyagolása szakemberek összefogását vetíti elő, a védőnők szűrővizsgálatai, a szemléletformálás elősegítheti a probléma csökkenését, megszűnését. Szemléletformálásra van szükség ahhoz, hogy az érintett családoknál el lehessen érni a személyi higiénia hangsúlyozását saját maguk, gyermekeik és a lakókörnyezetük vonatkozásában a mindennapokban. Azonban az igényességnek belsővé kell válnia ahhoz, hogy tényleges pozitív változás történjen a családoknál.

A telefon és a számítógép túlzott használata a gyermekeknél, diákoknál, valamint a személyes kapcsolatok hiánya folyamatosan nagy problémát jelent. Sajnos ez összefüggést mutat a járványhelyzet időszakával. A gyermekek rá voltak kényszerítve az online oktatás miatt a telefon és a számítógép rendszeres

használatára. A visszatérő jelenléti oktatással nem szűnt meg a gyermekek érdeklődése az internettel kapcsolatosan, továbbra is használják azt, nagyon sok esetben túlzott mértékben, amihez hozzáadódik a szülői kontroll hiánya is. Ezáltal gyengülnek a társas személyes kapcsolataik, beszűkültté válhatnak. Iskolaszichológusok és a szociális szakemberek, a pedagógusok összefogása segítséget nyújthat a probléma csökkenésében.

6.2. SOS Gyermekfalvak

A 2023. évben a legfontosabb célkitűzésüknek tekintették, hogy az SOS Gyermekfalvú fiataljainak az önállósodását segítsék. Ennek egyik eredménye, hogy a gondozott gyermekek integrációja a helyi közösségekbe előrehaladt, egyre több SOS-en kívüli baráti és társas kapcsolatot alakult. Valamint biztosítottak csoportos és egyéni szupervíziós alkalmakat, illetve eszmegbeszélést a nevelőszülőknek és külön a szakmai vezetésnek.

VII. A BŰNMEGELŐZÉSI PROGRAM FŐBB PONTJAINAK BEMUTATÁSA, VALAMINT A GYERMEKKORÚ ÉS A FIATALKORÚ BŰNELKÖVETŐK SZÁMÁNAK, AZ ÁLTALUK ELKÖVETETT BŰNCSELEKMÉNYEK SZÁMÁNAK, A BŰNELKÖVETÉS OKAINAK BEMUTATÁSA

7.1. Az Orosházi Rendőrkapitányság (a továbbiakban: Rendőrkapitányság) tájékoztatása szerint a gyermek és fiatalkorúak által elkövetett bűncselekmények és szabálysértések számának alakulása a Rendőrkapitányság illetékességi területén:

Bűncselekmények:

Bűncselekmények/ fő	Elkövetők	
	Gyermekkorú	Fiatalkorú
	3	23
- lopás	1	5
- zaklatás	1	-
- jármű önkényes elvétele	1	3
- rablás	-	3
- garázdaság	-	3
- súlyos testi sértés	-	1
- rongálás	-	1
- ittas vezetés	-	1
- kapcsolati erőszak	-	1
- közfeladatot ellátó személy elleni erőszak	-	1
- hatóság félre vezetése	-	1
- személyes adattal visszaélés	-	1
- kábítószer birtoklás	-	2

Bűncselekmény elkövetése miatt **2023. évben 3 fő gyermekkorú és 23 fő fiatalkorú személy ellen indult büntetőeljárás bűncselekmény elkövetése miatt.**

A gyermekkor büntethetőséget kizáró ok, ezért a velük szemben indított eljárások

megszüntetésre kerültek. A gyámhatóság felé a cselekmények elkövetéséről adatlap megküldésével jelzéssel éltek.

Bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja esetén a fiatalkorúval szemben a nyomozást a fiatalkorúakra vonatkozó speciális szabályok megtartása mellett - pl. törvényes képviselő és védő részvétele a teljes eljárás tartama alatt, környezettanulmány és iskolai jellemzés kötelező beszerzése, stb. - kell lefolytatni.

Bűncselekmény esetén a bíróság a fiatalkorúval szemben büntetést is kiszabhat és intézkedést is alkalmazhat.

Szabálysértések:

Szabálysértés elkövetése miatt az elmúlt évben hatóságunk összesen 7 fő fiatalkorú személy ellen indított eljárást. **Gyermekkorú személy ellen 3 esetben lopás, 1 esetben rendzavarás miatt indult eljárás, melyek megszüntetésre kerültek.**

É v	Fiatalkorú (fő)	Okok:
2023	7	lopás (6), garázdaság (1),
2022	18	lopás (5), garázdaság (1), engedély nélküli vezetés (12),

A fiatalkorúak által elkövetett szabálysértéseket tekintve megállapítható, hogy számuk az elmúlt évhez képest 11 esettel csökkent.

A Rendőrkapitányság illetékességi területén a gyermek- és fiatalkorúak által elkövetett szabálysértések, illetve bűncselekmények száma az országos átlagnál évek óta lényegesen alacsonyabb.

Tankötelezettség megszegése szabálysértés:

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 247. § (1) bekezdés c) pontja szerint minősülő, az **óvodai nevelésben való részvételi kötelezettség és a tankötelezettség megszegése szabálysértés** elkövetése miatt a Rendőrkapitányság Szabálysértési Hatóságán 2023 évben **17 szabálysértési eljárás indult.**

Óvodai nevelésben való részvételi kötelezettség megszegése miatt nem érkezett feljelentés.

Általános iskolai tankötelezettség megszegése	11 fő/ esetben 1925 óra
Szakközépiskolai tankötelezettség megszegése	6 fő/ esetben 357 óra

7. 2. Jellemző problémák és azok gyakorisága a gyermekkorúak körében

A gyermekkorú személyek által történt bűncselekmények elkövetése miatt nem indult eljárás során általánosságban elmondható, hogy a gyermekkorúak jogsértéseire a kisebb súlyú, sok esetben „gyerekcsínynek” induló olyan cselekmények jellemzőek, amelyek jogsértő voltával életkoruknál fogva nincsenek tisztában, vagy nem mérik fel eléggé tetteik lehetséges következményeit.

A 14. életévüket még be nem töltött fiatalok a büntető- és a szabálysértési jog szerint is gyermekkorúnak minősülnek és így főszabályként velük szemben büntethetőséget kizáró ok áll fenn. E főszabály alóli kivételként a Büntetőtörvénykönyv 5 bűncselekménytípus elkövetése esetén büntethetővé tette a 12. életévüket betöltött, de egyébként még gyermekkorú személyeket is.

A törvény 16. §-a tételesen felsorolja ezeket a bűncselekményeket: az emberölés és annak minősített esetei, az erős felindulásban elkövetett emberölés, az életveszélyt okozó testi sértés és a halált okozó testi sértés, a rablás és a kifosztás. Ezek elkövetése esetén a tizenkettedik életévét már betöltött, de a tizennegyedik életévüket be nem töltött gyermekkorúak is büntethetővé válnak, ha a tettes az elkövetés idején rendelkezett a cselekménye következményeinek felismeréséhez szükséges belátási képességgel.

Szabálysértés esetében a gyermekkor mindig büntethetőséget kizáró ok. Gyermekkorúval szemben szabálysértés elkövetése miatt nem szabható ki helyszíni bírság és szabálysértési bírság sem.

7. 3. Jellemző problémák és gyakorisága a fiatalkorúak körében

Az elmúlt évek tapasztalatai alapján a fiatalkorúak - azaz a 14. és 18. életév közötti fiatalok - esetében szinte bármilyen bűncselekmény, vagy szabálysértés elkövetésével lehet találkozni.

A felnőttkor küszöbén álló fiatalok esetleges elkövetővé válása elsősorban attól a környezettől (család, baráti kör, iskola, stb.) függ, amelyben élnek, és amelynek körülményeit, szokásait, magatartását, erkölcsi normáit példaként látják a mindennapjaikban.

Ha ez a környezet, vagy annak egyes elemei valamilyen okból problémásak, akkor nagy az esély arra, hogy a fiatalkorú a társadalmi normák és elvárások ellenére deviáns magatartás-formákat választ magának. Ez könnyen vezethet a törvényekkel való szembe kerüléshez, sőt bűnelkövetéshez.

A fiatalkorúval szemben szabálysértés elkövetése esetén a hatóság csak feljelentéssel élhet, bírság csak akkor szabható ki, ha önálló keresettel rendelkezik.

7. 4. A hozzátartozók közötti erőszak, bántalmazások előfordulása

A hozzátartozók közötti erőszak kezelésével összefüggő rendőrségi feladatok végrehajtásáról szóló 2/2018. (I 25.) ORFK utasítás (a továbbiakban: Utasítás) szabályozza a hozzátartozók közötti erőszak fogalmkörébe tartozó bűncselekmények esetén végrehajtandó rendőri eljárásrendet.

Az e körbe tartozó személy elleni cselekmények miatti bejelentéseket minden esetben kiemelten kezeltük és haladéktalanul megtettük a szükséges intézkedéseket.

A konfliktusok kialakulásának legjellemzőbb okai az ittasság, a nem megfelelő anyagi körülmények, szerelemfáltás, gyermek elhelyezése körüli viták, házas- és élettársi kapcsolat megromlása, illetve a gyermek láthatás be nem tartásával kapcsolatos szabályok megsértése.

Tényleges jogsértés észlelése esetén minden esetben intézkedtek a jogellenes állapot megszakítására, a felek indulatainak lecsillapítására, majd felhívtuk a figyelmet a társadalmi együttélés szabályainak betartására, a további jogsértés megelőzésére, illetve tájékoztatták az érintetteket a rendelkezésre álló jogérvényesítési lehetőségekről is.

A tudomásukra jutott információkról haladéktalanul jelzéssel éltek (rövid úton, szóban, illetve adatlap megküldésével) a Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat felé. Szolgálatellátás során rendszeresen kapcsolatot tartottunk a Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat munkatársaival, mint a jelzőrendszer része.

Az elkövetőket vizsgálva megállapítható, hogy elsősorban férfiak követik el a hozzátartozók közötti erőszak körébe tartozó bűncselekményeket, azonban esetenként női elkövetőket is regisztráltak. A férfiak főként a testi sértéseket, míg nők a kiskorú veszélyeztetése bűncselekményekben érintettek elkövetőként.

A bejelentéseket követő intézkedések tapasztalatai alapján megállapítható, hogy többségében a bejelentő már a helyszínen sem kíván magánindítvánnyal élni a bántalmazóval szemben, megelégednek azzal, hogy a rendőr figyelmezteti az erőszakoskodó felet.

A bejelentések közül - mivel a történeteknek részese kiskorú is volt - **36 esetben adatlap** megküldésével tájékoztattuk a gyámügyi szerveket. A hozzátartozók közötti erőszak helyszínén rögzített tényeket, adatokat minden esetben megküldtük a Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálatnak.

A Rendőrkapitányság 2023. évben nem hozott olyan ideiglenes megelőző távoltartásról szóló határozatot, ahol a két fél vitája során gyermek vagy fiatalkorú személy jelen lett volna.

Szükséges esetben kérik a civilszervezetek, gyámügyi szervezetek, családsegítő szolgálatok segítségét.

7.5. A kábítószer terjesztésével, fogyasztásával kapcsolatos adatok, tapasztalatok

A vizsgált időszakban - a korábbi évek tapasztalataitól eltérően - az ún. hagyományos, klasszikus eredetű szerek fogyasztása vált ismertté. Ezek közül a marihuána és az amfetamin származékok (speed, extasy) fogyasztása dominál. A klasszikus szerek ismételt térnyerésével a pszichoaktív szerek használatának visszaesése figyelhető meg.

A visszaesés okaként értékelhető, hogy a fogyasztók egyre jobban felismerik a „designer” drogok előállításának kiismerhetetlen módját, a hatásmechanizmus ismeretlensége miatti nagyfokú veszélyességet. Ebben szerepe van a felvilágosító, drogprevenciós munkának is.

Az elkövetői adatokat vizsgálva megállapítható, hogy **2023. évben** is több felnőtt korú férfival és egy esetben nővel szemben, továbbá két esetben fiatalkorú személyek ellen indítottak kábítószer fogyasztásának gyanúja miatt eljárást. A Rendőrkapitányág illetékességi területén kábítószerrel kapcsolatos kereskedelmi tevékenység miatt nem indult eljárás.

Az eljárás alá vont személyek - amennyiben a törvényi feltételek fennállnak - tájékoztatást kapnak az elterelés lehetőségéről és a megelőző-felvilágosító tanácsadásról, melyet önként vállalhatnak és vállalnak is. Drogfogyasztással összefüggő haláleset területünkön 2023. évben sem történt.

7.6. Bűnmegelőzésben, prevenciós munkában szerzett tapasztalatok

A DADA, az ELLEN-SZER, az IBT, az SzCsRP és az OVI-ZSARU Program

7.6.1. DADA program

A 2023. évben az orosházi és a békéssámsoni általános iskolákban az iskolai program oktatása vizsgálva rendelkező oktató rendőr hiányában továbbra sem volt megoldott.

7.6.2. ELLEN-SZER és IBT programok

Az ELLEN-SZER és IBT programok működtetése Rendőrkapitányságon nem megoldott, mivel vizsgálva rendelkező oktatóval nem rendelkeznek.

7.6.3. A drog prevenciós összekötő munkája (SzCsRP program)

„A szülők és a családok a Rendőrségkapitányság kiemelt partnerei a kábítószer-bűnözés megelőzésében” elnevezésű bűnmegelőzési program felelőse 2020. augusztus hónaptól **Kis Rozália r. szds.**

7.6.4. Az OVI-ZSARU program

Az Orosházi Rendőrkapitányság illetékességi területén a **Móricz Zsigmond utcai óvoda** (Orosháza Város Önkormányzat Napköziotthonos Óvodája Móricz Zsigmond utcai telephely) és a **Lehel utcai óvoda** (Orosháza Város Önkormányzat Napköziotthonos Óvodája Székhely óvoda, Lehel utca 23.) **8 éve** kapcsolódott a programhoz.

Az óvodák vezetői arról számoltak be, hogy az intézmények felújítása során a kesztyűs bábok megsemmisültek, a technikai fejlődés miatt a CD lemezek használhatatlanok, ezért ebben az évben a programot nem működött.

„Az iskola rendőre” bűn- és baleset megelőzési program keretében az oktatási intézmények vezetői szükség esetén bűnmegelőzési, prevenciós tanórák, felvilágosító előadások megtartása érdekében az iskola rendőröktől kérhetnek segítséget és tapasztalat szerint élnek is a lehetőséggel.

A bűnmegelőzési programokon túl a gyermek- és fiatalkorú bűnözés megelőzése, illetve csökkentése érdekében folyamatosan együttműködtek az illetékességi területünkön lévő önkormányzatokkal, a gyámhivatallal, a családsegítő szolgálatokkal és a hivatásos pártfogókkal, akik megfelelő partnerek a megelőzési feladatok jó színvonalú ellátásában.

7.7. A jelzőrendszeri tagok együttműködésének tapasztalatai

Megítélésük szerint a jelzőrendszeri tagok együttműködésének színvonala megfelelő és eredményes.

7.8. Az év során krízishelyzet, amely ideiglenes hatályú elhelyezést vont maga után

A 2023. év során a Rendőrkapitányság közigazgatási területén és hatáskörében nem történt krízishelyzet, amely ideiglenes hatályú elhelyezést vont volna maga után.

VIII. CIVIL SZERVEZETEK KÖZREMŰKÖDÉSE A GYERMEKVÉDELMI FELADATOKBAN

A civil szervezetek tevékenységére vonatkozó jellemző és lényeges megállapítások írásos beszámolóik alapján kerültek megfogalmazásra.

8.1. A CSÁO a számok tükrében

A Családok Átmeneti Otthona befogadó képessége 40 fő, a külső férőhely, amely három lakást jelent, 16 fő befogadását teszi lehetővé.

2023. január 01. és 2023. december 31. között összesen 35 család, 144 fő, 105 gyermek és 39 felnőtt kapott átmeneti elhelyezést az otthonban.

A Családok Átmeneti Otthona intézményében ellátott családok kicsivel több mint 10 %-a, 4 család volt orosházi illetőségű.

A Családok Átmeneti Otthona nemcsak az átmeneti gondozásban részesülő ellátottakat támogatja, hanem a városban élő, krízishelyzetbe került családokat is segíti. 2023-ben összesen 1543 esetben nyújtott az intézmény természetbeni, jogi, pszichés segítséget, valamint szociális tanácsadást és munkaerő-piaci szolgáltatást.

A Családok Átmeneti Otthona Információs Pontként is működik. Az Információs Pont munkatársa telefonon, online és személyesen is elérhető az érintett ügyfelek, hozzátartozók vagy velük kapcsolatban álló szakemberek számára, akiknek szakszerű segítségnyújtással, felvilágosítással szolgálhatnak.

Beiskolázási támogatás: a Családok Átmeneti Otthona egyik fő célkitűzése, hogy a szeptemberi iskola- és óvodakezdéskor, a hátrányos helyzetű családokat megfelelő minőségű és mennyiségű felszereléssel támogassa. Füzeteket és más iskolai eszközöket, ruházati cikkeket, tisztálkodási szereket, tanszercsomagokat juttatunk el a látókörünkbe lévő, hátrányos helyzetű orosházi lakosoknak. 2023 évben megközelítőleg 100 gyermeknek tudott az intézményük segítséget nyújtani az óvoda illetve az iskolakezdéshez.

A családok átmeneti otthona keretében működtetett Krízisközpont speciális célcsoportja a kapcsolati erőszak miatt kialakult krízishelyzetek következtében otthonukat elhagyni kényszerülő bántalmazottak és családtagjaik. 2023 évben 18 család került elhelyezésre a krízisközpontunkban. 18 felnőtt és 41 gyermek kapott segítséget intézményunktől, ebből 2 család volt orosházi illetőségű.

A külső férőhelyen, amely 3 önkormányzati bérlakást jelent 2023 évben 3 család vette igénybe szolgáltatást, ebből 2 család orosházi illetőségű.

A Félutasház szolgáltatást, amely egy ugyancsak önkormányzati bérlakást jelent egy orosházi család vette igénybe 2023 évben.

8.2. Nagycsaládosok Egyesülete (a továbbiakban: Egyesület)

Az Egyesület az állami közfeladatok egy részét közhasznú tevékenység keretében látja el. Széleskörű hazai és nemzetközi kapcsolatokkal rendelkezik. A Petőfi Művelődési Központ (a továbbiakba: PMK) minden városi rendezvényén jelen vannak.

Emellett civil együttműködési-, és különböző munkaprogramokban vesznek részt (NOE választmányában és közgyűlésében, Kárpát-medencei Családszervezetek Szövetségében, Vajdasági Nagycsaládos Egyesületek Szövetségében).

Az Egyesület 4 tagja az orosházi HEP NŐK munkacsoportját alkotják, közülük egy fő a munkacsoport vezetője.

Kiemelhető a rászoruló családok segélyezésében való részvétel, 2023-ben 174 rászoruló családnak osztottak adományozóktól kapott élelmiszer-segélyeket. Napi szinten szállítanak péksütemény, kenyér és zöldség-gyümölcs adományokat a Tesco élelmiszermentés program keretében. E tevékenységgel mind az orosházi Egyesület, és időnként a város egyéb rászorulóit is részesülnek segítségben. Rendszeres válogatási lehetőséget biztosítanak a város lakói által behozott ruha adományokból. Ezt a lehetőséget – közhasznú tevékenységükből adódóan – nem csak egyesületi tagságunknak nyitják ki. Rászoruló édesanyáknak és újszülött gyermekeiknek kríziscsomaggal segítenek az életkezdéshez.

Jelenlegi Egyesületi házukban – az Önkormányzat tulajdonában lévő Ady Endre utcai volt óvoda épületében több programot valósítottak meg leginkább a tavaszi, és nyári időszakban (családi nap, farsang, közgyűlés). A karácsonyi rendezvényt a PMK épületében sikerrel tartották meg. Áruházi gyűjtésből és adományozóktól kapott édességből csomagot tudtak átadni a családoknak, ezzel is segítve a karácsonyi kiadásokat.

8.3. Kábítószerügyi Egyeztető Fórum :

A KEF az elmúlt évben pályázati forrás hiányában nem működött.

8.4. Mi-Értünk Egyesület

A Mi-Értünk Egyesület "KontaktPont" Orosháza az általános és középiskolákban készségfejlesztő, önismereti és információnyújtó prevenciók interaktív foglalkozásokat tartott pl.: egészségnapok, pályaorientációs napok keretében. Emellett a város által szervezett nyári napközis táborban foglalkozott gyermekekkel önismereti, közösségépítő foglalkozások keretében. Korábban Orosháza Város Ifjúságpolitikai és Gyermekjogi Konceptiója (2017-2022) részét képező - tematikus tréning- elnevezésű programmal vett részt az ifjúsági munkában. Mivel a korábbi koncepciók időszakos sikeresnek bizonyult, így számos megkeresés érkezett az iskoláktól a 2023-as évben is, így szinte minden évfolyamon sikerült csoportfoglalkozásokat tartani.

Az alacsonyküszöbű szolgáltatások anonim módon is igénybe vehetők, így nem minden esetben rendelkeznek pontos adatokkal a klienseik korát illetően.

Szolgáltatásaikkal a 18. év alatti fiatalokat elsősorban megkereső tevékenységeik (rekreációs szinten folytatott megkereső programok) és oktatási intézményekben tartott csoportfoglalkozások során érik el, de ez nem jelenti azt, hogy ezen találkozások szerhasználat miatt valósulnak meg.

Az elért 14-18. év közötti fiatalokkal történő találkozásokról nem „főre”, hanem kontaktra (találkozásokra) fókuszáló dokumentációt kell vezetni, azaz egy fő megjelenhet többször is kontaktként.

A kontaktszámban a közösségi médián közzétett hirdetések, posztok által elért fiatal korosztály adatai is benne vannak, ebből is tevődik össze a magas szám, az előző évekhez képest.

Kontaktra lebontott statisztika: (2023-as év):

16 év alatti	1115
16-18 év között	1070

8.5. SOS Gyermekfalvak

Az SOS Gyermekfalvak Országos Nevelőszülői Hálózatának orosházi területén a munka folyamatos volt 2023-ban. Az ellátást az orosházi területen Békés vármegyében és Csongrád-Csanád vármegyében végezték.

8.5.1. Az ellátást nyújtó SOS Gyermekfalu Program Orosháza bemutatása, különös tekintettel a Gyvt.-ben előírtak teljesítésére

Az SOS Gyermekfalu Program Orosháza a nemzetközi SOS Gyermekfalvak szervezet (SOS-Kinderdorf International) részeként gondoskodik a vérszerinti családjukból kikerült gyermekek, fiatalok gondozásáról, neveléséről. A gyermekeket az integrált gyermekfaluban levő családi házakban, az SOS Gyermekfalvak tulajdonában lévő háztartásokban és saját ingatlanban is nevelik az erre a feladatra hosszútávon vállalkozó nevelőszülők. Az SOS Gyermekfalvak által működtetett SOS Gyermekfalvak Orosháza Nevelőszülői Hálózata (a továbbiakban: Nevelőszülői Hálózata) határozatlan időre szóló működési engedéllyel rendelkezik. 2019. november 1-től a Nevelőszülői Hálózata országos nevelőszülői hálózattá lett bejegyezve kecskeméti központtal. Így az orosházi terület már nem önálló egységként működik.

Tavalyi évben legfontosabb feladatuknak tekintették, hogy az SOS Gyermekfalvak fiataljainak önállósodását segítsék.

Továbbra is kiemelten kezelik a szakmaközi együttműködést és a jó kapcsolatot helyi szervezetekkel, iskolákkal, az Önkormányzattal, helyi civil szervezetekkel és természetesen a hatósággal.

Létszám, egyéb statisztikai adatok

2023. december 31-én, az elhelyezésre került gyermekek száma összesen 48 fő volt. Ideiglenes hatállyal elhelyezett 1 fő, nevelésbe vett 38 fő, utógondozói ellátottként 9 fő nevelkedik a családokban. A családoknál elhelyezett gyermekek és fiatalok közül 18 fő különleges szükségletű. A 23 családból 12-ben volt különleges szükségletű fiatal.

Közoktatásban résztvevők megoszlása

A SOS Gyermekfalvakban nevelkedők közül 1 fő bölcsődés 9 fő óvodás, speciális általános iskolába járt 8 fő, normál tantervű általános iskolába járt 13 fő, speciális szakiskolába járt 3 fő. Érettségit adó képzésben 2 fő tanult. Szakmát tanult 9 fő.

A Békés vármegyei illetékességű gyermekeinkről (az ellátásban részesülők száma, korcsoportok szerinti megoszlása, tendenciák)

2023. december 31-én Békés vármegyéből összesen 46 fő elhelyezéséről gondoskodtak, ebből nevelésbe vett 38 fő, 7 fő utógondozói ellátott. Békés vármegyéből 1 fő volt, ideiglenes hatállyal elhelyezett kiskorú.

A kiskorúakból mindösszesen különleges szükségletű ellátott 18 fő.

Kor szerinti megoszlásban a gyermekek aránya a következő:

- 0-3 éves: 6 fő, ebből 3 fő lány és 3 fiú,
- 4-5 éves: 3 fő, ebből 3 lány és 0 fiú,
- 6-13 éves: 20 fő, ebből 11 lány és 9 fiú,
- 14-17 éves: 10 fő, ebből 6 lány és 4 fiú,
- 18 év feletti: 9 fő, ebből 5 lány és 4 fiú.

Összesen 3 fiatal, 2 lány és 1 fiú került az SOS Gyermekfalvak által fenntartott szegedi Ifjúsági Házba. 2023-ban 24 órát meghaladó, engedély nélküli eltávozás nem volt.

Hazagondozás, örökbefogadás

2023. év folyamán 1 gyermek került örökbefogadásra, 3 gyermek került hazagondozásra a vérszerinti családjához.

Összesen 14 testvérsor nevelkedik a gondozásukban, ebből 10 kettes testvérsor, 3 hármas testvérsor, 1 ötös testvérsor és 14 fő pedig testvér nélkül nevelkedik családban.

Gondozottjaik a SOS Gyermekfalvak szervezésében heti, esetenként napi rendszerességgel járnak, járhatnak különböző korrepetálásokra. A szervezet ehhez tehetséggondozási és fejlesztési támogatást biztosít.

Különleges szükségletű gyermekeik az iskola szervezésén kívül egyéni fejlesztésekben részesülnek, ehhez a szervezet pénzügyi támogatást nyújt a nevelőszülőknek.

Az SOS Gyermekfalvak szttenderdek értelmében minden gyermek esetében készült egy egyéni fejlesztési terv, melyet negyedévente aktualizál a szakmai csapat együttműködésben a gyermekkel, fiattal és az ő életükben részt vevő releváns szakemberek bevonásával (figyelemmel az életkorára). Így rendszeresen nyomon követésre kerültek és kerülnek a gyermek, illetve a fiatal egyéni célkitűzései, érdekei és képességei.

Változások az ellátás feltételeiben (személyi, tárgyi, elhelyezési feltételek)

Az orosházi integrált SOS Gyermekfalvak egész évben állandó létszámmal biztosította a zavartalan feladatellátást. 2023. december 31-i dátummal a személyi ellátottságuk a következő:

- 25 fő nevelőszülő (ebből 21 család saját háztartásban),
- 6 fő családsegítő (megbízási szerződéssel),
- 1 fő szakmai vezető-helyettes,
- 1 fő nevelőszülői tanácsadó,
- 1 fő pszichológus,
- 1 fő asszisztens,
- 1 fő karbantartó

Az év során a gyermekek életkorát figyelembe véve több táboroztatási lehetőséggel is éltek a nevelőszülői családok. Az óvodás és a középiskolás korosztály belföldön kapcsolódott ki a nevelőszülői családokban, illetve közös kiránduláson, programokon is részt vettek az SOS Gyermekfalvak szervezésében.

SOS Gyermekfalvú Oroszáza programok

Több nyílt napot tartottak – azzal a céllal, hogy további nevelőszülőket toborozzanak, illetve, hogy megmutassák tevékenységüket a lakosságnak. Folyamatos belső tájékoztató fórumokat és egyéni konzultációs alkalmakat, szupervíziót, csoportos foglalkozást biztosítottak a nevelőszülői családok számára a 2023-as évben az SOS Gyermekfalvaknak felső vezetésével.

Oroszázán több országos SOS gyermekfalvas képzés zajlott. A képzések nyitottak voltak, a társintézményekben dolgozó kollégák is részt vettek rajta. Ezek a képzések az Alföld Gyöngye Hotel és Konferenciaközpontban valósultak meg.

2023. nyarán és őszén 1 db 60 órás nevelőszülői felkészítő tanfolyamot is indítottak a kecskeméti területtel közösen. 2022. szeptemberétől - 2023. júniusáig, 11 nevelőszülő vett részt az un. KOP képzésen, törvényi előírásnak megfelelően.

IX. ÖSSZEGZÉS

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

A tájékoztatások alapján elmondható, hogy Oroszáza városban a gyermekvédelmi intézményrendszerek – a folyamatosan jelentkező hibák kiküszöbölése mellett - hatékonyan működnek együtt. Azonban az észlelő- és jelzőrendszer feladatainak több esetben nem tettek eleget, melyre a fókuszot hangsúlyozottabbá kell tenni 2024 évtől.

A beszámolóhoz adatot szolgáltatott:

1. Békés Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Orosházi Tagintézmény - Motyovszki Edit tagintézményvezető,
2. Egységes Szociális Központ - Bogárné Kiss Ildikó intézményvezető,
3. Közoktatási, köznevelési intézmények,
4. Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Frankó Attila intézményvezető,
5. Magyar Ökumenikus Segélyszervezet Családok Átmeneti Otthona, Soós Edit intézményvezető,
6. Mi-Értünk Egyesület KontaktPont Orosháza, Nemesvári Adrienn vezető
7. Nagycsaládosok Országos Egyesülete, Benedek Szilvia Dél-Alföldi Régió régióvezető,
8. Orosháza Város Rendőrkapitánysága, dr. Nádasdi Tamás rendőr rendőr alezredes, megbízott kapitányságvezető,
9. Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat, Halustyik Éva intézményvezető, KEF titkár,
10. Orosházi Polgármesteri Hivatal Szociális, Gyámhatósági és Egészségügyi Osztály,
11. SOS Gyermekfalvak Magyarország, Mórocz Tamás János nevelőszülői tanácsadó
12. Védőnői Szolgálat Mokcsayné Kovács Anikó vezető,

Orosháza, 2024.....

Dávid Zoltán
polgármester